

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
2514 CV52

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2021-0000151414

Bijlage(n)
8e Kamerbrief Monitoring
Arbeidsmarkt en Beroep
Noodpakket

Datum 20 september 2021
Betreft Afschrift 8e Kamerbrief Monitoring Arbeidsmarkt en
Beroep Noodpakket

Hierbij bieden wij u een afschrift aan van de achtste brief aan de Tweede Kamer
over de monitoring van de arbeidsmarkt en het beroep op het steun- en
herstelpakket.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

De Staatssecretaris van Sociale zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees

A.D. Wiersma

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD Den Haag
2595 BD6

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2021-0000149275

Bijlage(n)
3

Datum 20-09-2021
Betreft Monitoring Arbeidsmarkt en Beroep Noodpakket

Inleiding

Hierbij zenden wij uw Kamer de achtste editie van de brief 'monitoring arbeidsmarkt en beroep steun- en herstelpakket'. In de zevende editie van deze brief¹ hebben wij toegezegd uw Kamer eind september te informeren over het beroep op de SZW-maatregelen uit het steun- en herstelpakket en over het beeld op de arbeidsmarkt. Met deze brief komen wij tegemoet aan deze toezegging.

Met deze brief informeren wij uw Kamer over verschillende onderwerpen. Deze onderwerpen zijn het beroep op de SZW-maatregelen uit het steun- en herstelpakket, zoals de NOW, de Tozo, de TONK en het aanvullend sociaal pakket. Verder geeft deze brief een actualisatie van de aanpak rondom misbruik en oneigenlijk gebruik. Ten slotte geeft deze brief een beeld van de situatie op de arbeidsmarkt.

Beroep op de SZW-maatregelen uit het steun en herstelpakket

In deze paragraaf gaan we in op het gebruik van de NOW en de Tozo uit het steun- en herstelpakket. Daarna geven we een overzicht van de ontwikkelingen rondom de TONK en het aanvullend sociaal pakket.

Contactbeperkende maatregelen worden steeds meer opgeheven en de economie herstelt zich, daarmee gaan we een nieuwe fase in. Het kabinet heeft daarom op 30 augustus 2021² bekend gemaakt dat het generieke steunpakket niet wordt verlengd per 1 oktober 2021. Op het beleidsterrein van SZW waarover in deze brief wordt gerapporteerd betekent dit dat de NOW, Tozo en TONK dus op die datum eindigen. Dit betekent niet dat alle steun meteen wegvalt, er blijven onzekerheden bestaan voor burgers. In aanvulling op de reguliere sociale vangnetten ondersteunt het kabinet de overgang naar de nieuwe structurele situatie door in het vierde kwartaal diverse regelingen nog van kracht te laten zijn en aanvullend beleid inzet dat aanpassingen ondersteunt.

Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW)

Op 27 mei jl. heeft het kabinet aangekondigd om de steunpakketten voor banen en economie door te trekken in het derde kwartaal van 2021.³ In navolging hierop

¹ Kamerstuk 35420, nr. 278

² Kamerbrief 2021Z14695

³ Kamerstuk 35420, nr. 314

kondigde het kabinet op 29 juni 2021⁴ aan het steun- en herstelpakket met enkele wijzigingen door te voeren. Dit resulteerde onder andere in de NOW 4, die op enkele punten verschilt van de NOW 3.

Datum
20-09-2021
Onze referentie
2021-0000149275

Bij de NOW 4 (jul-sept 2021) geldt een subsidiepercentage van 85% van de loonkosten, gelijk aan de NOW 3.2 en 3.3. Het minimale omzetverlies om in aanmerking te komen voor de NOW 4 blijft 20%. Wel heeft het kabinet besloten om het maximale op te geven omzetverlies te begrenzen op 80%.⁵ Dit betekent dat voor werkgevers die een omzetverlies tussen de 80 en 100% hebben de hoogte van de tegemoetkoming lager is dan bij de vorige regeling, namelijk maximaal 68%⁶ van de loonkosten in plaats van maximaal 85%. Voor werkgevers met een omzetverlies tussen de 20 en 80% verandert er niks ten op zichte van de NOW 3.2 en 3.3.

Tabel 1: voorlopige stand van zaken aanvragen NOW

	Totaal	NOW 1 (mrt-mei)	NOW 2 (jun-sep)	NOW 3.1 (okt-dec)	NOW 3.2 (jan-mrt)	NOW 3.3 (apr-jun)	NOW 4 (jul-sept)
Aanvragen behandeld (x 1.000)	430,1	148,3	65,4	81,7	78,5	46,0	14,5
Toekenningen (x 1.000)	408,7	139,5	63,7	77,9	75,0	44,7	13,8
Afwijzingen (x 1.000)	19,5	8,8	1,7	3,8	3,4	1,4	0,6
Werknemers (x 1.000.000)	7,5 ⁷	2,7	1,3	1,3	1,3	0,8	0,2
Totaal voorschotten (€ 1.000.000.000)	20,4	7,9	4,3	2,8	3,3	2,0	0,4
Subsidiebedrag (€ 1.000.000.000)	25,8	9,9	5,4	3,5	4,1	2,5	0,7

Het aanvraagloket voor voorschotten van de NOW 4 staat open sinds 26 juli en sluit op 30 september. Sindsdien zijn er 15.137 aanvragen ingediend, waarvan er 14.456 zijn verwerkt. Hiervan zijn er tot 8 september⁸ 13.815 toegekend en 641 afgewezen. De voornaamste redenen van afwijzing is dat de werkgever is gestart na 1 februari 2020. Op dit moment is er voor € 356 miljoen aan voorschotten verstrekt voor de NOW 4.

De cijfers met betrekking tot de NOW 3.3 (april-juni 2021) zijn bijgewerkt ten opzichte van de vorige editie van deze brief. Het loket voor de NOW 3.3 is inmiddels gesloten. In totaal zijn er 46.064 aanvragen verwerkt, waarvan er 44.697 zijn toegekend en 1.367 afgewezen. In totaal vertegenwoordigen deze bedrijven ongeveer 844 duizend werkenden. Op dit moment is voor ongeveer € 2,0 miljard aan voorschotten verstrekt voor de NOW 3.3.

De cijfers rondom de aanvragen in het kader van de NOW 1, NOW 2, en NOW 3.2 zijn vrijwel ongewijzigd. Bij de NOW 3.1 zijn wel enkele wijzigingen te zien ten opzichte van de vorige editie van deze brief. Zo is door een beperkte toename in

⁴ Kamerstuk 35420, nr. 348

⁵ Ook als een bedrijf verwacht dat er meer dan 80% omzetverlies geleden gaat worden, of als er daadwerkelijk meer dan 80% omzetverlies geleden is, mag een bedrijf bij de aanvraag van de NOW voor het derde kwartaal maximaal 80% omzetverlies opvoeren.

⁶ 80% omzetverlies x 85% vergoedingspercentage = 68%

⁷ Totaalsom van alle tranches en niet van identieke werknemers.

⁸ Het UWV publiceert tweewekelijks de NOW cijfers, dit zijn de laatst beschikbare cijfers.

het aantal verwerkte aanvragen ook het aantal toekenningen, afwijzingen, aantal betrokken werknemers, het totale voorschot en de totale subsidie toegenomen.

Datum
20-09-2021

Onze referentie
2021-0000149275

Uit onderstaande tabel blijkt dat het beeld ten aanzien van de grootte van bedrijven waar de voorschotten terecht komen zeer vergelijkbaar is tussen de verschillende tijdvakken. Het voorschot voor werkgevers met meer dan 250 werknemers ligt iets hoger binnen de NOW 3.3 en de NOW 4. Binnen de NOW 4 ligt het voorschot voor werkgevers met minder dan 10 werknemers hoger dan gemiddeld. Het beeld van de NOW 4 kan nog veranderen, aangezien het loket nog open staat.

De sectoren met het hoogste aantal toekenningen, het hoogste voorschot en de meeste werknemers die onder de regeling vielen waren ongeveer gelijk voor de NOW 3.3 en de NOW 4. Het gaat hierbij vooral om de sectoren 'horeca en catering' en 'overige commerciële dienstverlening'. In de NOW 4 heeft de sector 'vervoer en logistiek' het hoogste voorschot en op een na meeste werknemers die onder de regeling vallen.

Tabel 2: Aandeel eerste voorschot NOW

Aantal medewerkers	Totaal	NOW 1 (mrt-mei)	NOW 2 (jun-sep)	NOW 3.1 (okt-dec)	NOW 3.2 (jan-mrt)	NOW 3.3 (apr-jun)	NOW 4 (jul-sept)
Minder dan 10	14,4%	14,0%	13,6%	16,5%	15,3%	13,8%	17,4%
10 tot en met 25	17,4%	16,8%	17,0%	18,2%	18,3%	18,5%	17,8%
26 tot en met 50	14,4%	14,1%	14,6%	14,6%	14,7%	14,6%	13,1%
51 tot en met 150	17,7%	18,1%	18,8%	16,8%	16,5%	16,5%	15,5%
151 tot en met 250	6,2%	6,7%	6,4%	5,6%	5,7%	5,4%	4,7%
Meer dan 250	29,8%	30,3%	29,5%	28,3%	29,5%	31,2%	31,6%

Als losse bijlage bij deze brief wordt een factsheet van het UWV meegezonden. Hierin zijn onder andere cijfers opgenomen over de toekenningen naar arbeidsmarktregio, het gemiddeld opgegeven omzetverlies per sector en de verstrekte voorschotbedragen per sector.

NOW 1 en NOW 2 vaststellingen

Voor zowel de NOW 1 als 2 zijn de vaststellingen van de definitieve subsidie begonnen. Werkgevers kregen een voorschot van 80%, gebaseerd op de eigen inschatting van werkgevers van het omzetverlies en de loonkosten. De definitieve subsidie wordt vastgesteld op basis van het feitelijke omzetverlies en de loonsom in de subsidieperiode. De periode voor het indienen van een vaststellingsaanvraag eindigt voor de NOW 1 op 31 oktober 2021 en voor de NOW 2 op 5 januari 2022. De vaststelling van de NOW 3.1 start volgens planning op 4 oktober 2021 en loopt tot en met 22 februari 2023.

In de tabel hieronder staan de belangrijkste gegevens van de vaststelling van de NOW 1 en NOW 2.

Het is voor werkgevers mogelijk om tot en met 31 oktober 2021 een vaststellingsaanvraag voor de NOW 1 te doen. In de brief van 7 september jl.⁹ is ingegaan op deze naderende deadline voor het indienen van een vaststellingsaanvraag voor de NOW 1, de maatregelen die zijn genomen om

⁹ Kamerstuk 35420, nr. 357

belemmeringen in het proces voor de afgifte van derden- en accountantsverklaringen weg te nemen, en de aanvullende communicatie vanuit SZW en UWV richting werkgevers die hun vaststellingsaanvraag voor de NOW 1 nog moeten indienen.

Datum
20-09-2021
Onze referentie
2021-0000149275

Tabel 3: voorlopige stand van zaken vaststellingen NOW

	<i>NOW 1 (maart-mei)</i>	<i>NOW 2 (juni-september)</i>
Toekenningen (x 1.000)	139,5	63,7
Subsidiebedrag (€ 1.000.000.000)	9,9	5,4
Vaststellingsaanvragen ingediend (x 1.000)	66,7	14,7
Vaststellingsaanvragen verwerkt (x 1.000)	56,6	12,1
Nabetalingen (x 1.000)	19,8	4,7
Terugvorderingen (x 1.000)	36,8	7,3

Gezien de grote variëteit in bedrijven en in de subsidiebedragen is het niet goed te zeggen of het huidige beeld van de definitieve vaststellingen representatief is. Na het sluiten van het loket kan een definitief beeld gegeven worden over de terugvorderingen en de nabetalingen. Wij zullen uw Kamer hierover later informeren.

Er zijn 56.593 verzoeken tot vaststellingen verwerkt voor de NOW 1 en 12.063 voor de NOW 2. Van ongeveer 52% bedrijven binnen de NOW 1 en 77% binnen de NOW 2 is nog geen vaststellingsverzoek binnen. De werkgevers die nu een definitieve subsidievaststelling hebben ontvangen, hebben in de subsidieperiode van NOW 1 (maart-mei 2020) in totaal een voorschotbedrag van € 2,0 miljard ontvangen. De vastgestelde definitieve subsidie is in totaal ongeveer € 1,4 miljard. Voor de NOW 2 zijn de al verwerkte vaststellingen goed voor een voorschot van € 431 miljoen. De definitieve subsidie is voor deze werkgevers vastgesteld op € 202,0 miljoen.

Van de verwerkte vaststelling van de NOW 1 is 35% een nabetaaling en 65% een terugvordering. Voor NOW 2 is 39% een nabetaaling en 61% een terugvordering. Dit is een vergelijkbaar beeld met de vorige monitoringsbrief. Voor NOW 1 waren er voor € 168,9 miljoen nabetalingen en voor NOW 2 was dit € 33,9 miljoen. Op grond van de vaststellingen moeten er 36.838 NOW-subsidies (gedeeltelijk) worden terugbetaald voor de NOW 1 en 7.324 voor de NOW 2. Dit voor een totaalbedrag van € 853,0 miljoen voor de NOW 1 en € 263,0 miljoen voor de NOW 2.

Bij ongeveer 80% van de terugvorderingen van de NOW 1 en NOW 2 wordt het terugvorderingsbedrag voor het grootste gedeelte¹⁰ bepaald doordat het omzetverlies lager is dan door de werkgever werd ingeschat. Dit is een vergelijkbaar beeld als in de vorige monitoringsbrief. Een groot gedeelte van deze werkgevers had een omzetverlies van minder dan 20%, en heeft daardoor geen recht meer op NOW 1. Voor NOW 1 moest hierdoor tot nu toe 67% (€ 570 miljoen) van het totale terugvorderingsbedrag worden terugbetaald. Voor NOW 2 was dit 88% (€ 233 miljoen) van het totale terugvorderingsbedrag.

¹⁰ Dit betekent niet dat omzetsdaling alleen bij 80% van de terugvorderingen een rol speelt. Dit percentage laat zien dat bij 80% van de terugvorderingen de omzetsdaling de meeste invloed had op de hoogte van het terugvorderingsbedrag.

Voor ongeveer 20% van de terugvorderingen van de NOW 1 en NOW 2 wordt het terugvorderingsbedrag voor het grootste gedeelte¹¹ door de loonsomdaling bepaald.

Datum
20-09-2021
Onze referentie
2021-0000149275

In de tabel hieronder staan enkele gegevens over de terugvorderingen en bezwaren samengevat (peilmoment 8 september). Van de vaststellingen die voor juli 2021 zijn afgehandeld, blijkt dat ruim 70%¹² van de werkgevers die een terugvordering hebben ontvangen, ervoor hebben gekozen om het bedrag direct terug te betalen. Met nagenoeg alle overige werkgevers zijn er betalingsregelingen afgesproken.

Tabel 4: terugvorderingen en bezwaren NOW

	NOW 1 (maart-mei)	NOW 2 (juni-september)
Terugvorderingen totaal (x 1.000)	36,8	7,3
Reeds betaald (x 1.000)	19,9	4,7
Betalingsregelingen (x 1.000)	9,8	1,4
Bezwaren ingediend (x 1.000)	3,0	0,3
Bezwaren afgehandeld (x 1.000)	2,6	0,25
- Waarvan gegrond	34%	27%
- Waarvan ongegrond	41%	53%
- Waarvan ingetrokken	18%	16%
- Waarvan niet ontvankelijk verklaard	7%	4%

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

De Tozo 5 loopt van 1 juli 2021 tot en met 30 september 2021. In de eerste maand (juli 2021) zijn naar schatting 40.000 aanvragen ingediend bij gemeenten. Meer dan 95% betreft aanvragen voor een uitkering levensonderhoud. De overige leningen zijn voor bedrijfskapitaal.

Tabel 5: Schatting totaal aantal aanvragen Tozo

	Tozo 1 (mrt-mei)	Tozo 2 (juni-sept)	Tozo 3 (okt-maart)	Tozo 4 (april – juni)	Tozo 5 (juli)
Aantal aanvragen	374.000	119.000	166.000	77.000	40.000
waarvan inkomensondersteuning ¹³	± 90%	± 90%	± 90%	± 95%	± 95%

Bovenstaande tabel geeft het geschatte aantal aanvragen voor voorgaande Tozo regelingen weer.¹⁴ Het hoogste aantal aanvragen werd gedaan voor de Tozo 1. Sinds de Tozo 2, waarin de partnerinkomenstoets werd toegevoegd, ligt het aantal

¹¹ Dit betekent niet dat loonsomdaling alleen bij 20% van de terugvorderingen een rol speelt. Dit percentage laat zien dat bij 20% van de terugvorderingen de loonsomdaling de meeste invloed had op de hoogte van het terugvorderingsbedrag.

¹² Volgens de cijfers in de tabel komt dit percentage lager uit, namelijk 55%. De cijfers in de tabel, inclusief de afgehandelde vaststellingen, zijn echter van 8 september jl. Het bevat dus ook relatief recente vaststellingen, waar de betalingstermijn nog niet is verlopen. Er kan dus nog niet met zekerheid worden gezegd hoeveel ondernemers ervoor kiezen om het gehele bedrag direct terug te betalen of een betalingsregeling zullen treffen.

¹³ Het aandeel inkomensondersteuning in het totaal aantal aanvragen varieert per gemeente en verschilt enigszins tussen de verschillende Tozo regelingen. De basisgegevens voor de snelle monitoring zijn niet voldoende gedetailleerd om deze verschillen nauwkeurig weer te geven.

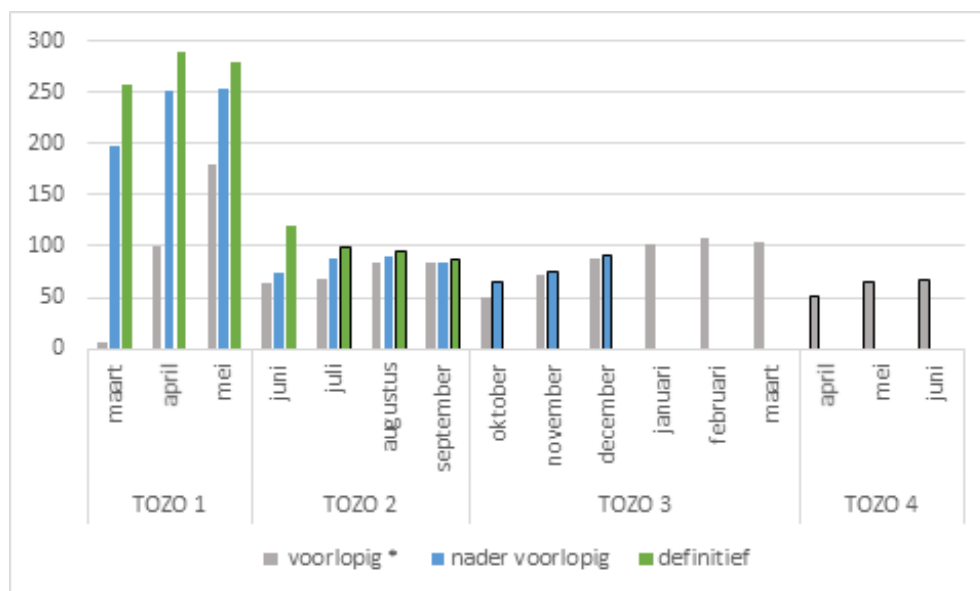
¹⁴ Eerder hebben wij uw Kamer geïnformeerd over de snelle monitoring (gestratificeerde schatting) die vanuit SZW is opgezet om een indicatie te geven van het beroep op de Tozo. Zie Kamerstuk 35420, nr. 11.

aanvragen lager. Tijdens de looptijd van de Tozo 4 zijn in totaal ongeveer 77.000 aanvragen gedaan. Vanaf de Tozo 4 zien we ook een verschuiving in de verhouding tussen aanvragen voor een uitkering levensonderhoud en aanvragen voor bedrijfskrediet. Het aandeel inkomensondersteuning neemt toe van ongeveer 90% naar meer dan 95%. Dit hangt samen met de uiteenlopende aard van de twee Tozo-instrumenten en de voorwaarden die eraan gesteld worden. De uitkering levensonderhoud kan, afhankelijk van de eigen en partner inkomsten, voor iedere Tozo-periode opnieuw aangevraagd worden, waar een bedrijfskrediet van maximaal €10.157, veelal een eenmalige aanvraag betreft, waardoor er inmiddels in mindere mate een beroep op wordt gedaan.

Datum
20-09-2021
Onze referentie
2021-0000149275

Naast de schatting van het aantal aanvragen die wij zelf monitoren, publiceert het CBS over de maandelijks verstrekte uitkeringen Tozo¹⁵. Recent verschenen de definitieve gegevens over het derde kwartaal 2020¹⁶. Ten behoeve van een snel inzicht publiceert het CBS ook periodiek actuelere voorlopige en nader voorlopige cijfers. Sinds de vorige monitoringsbrief verschenen voorlopige cijfers over de maanden april¹⁷, mei¹⁸ en juni¹⁹, en nader voorlopige cijfers over het vierde kwartaal van 2020 (oktober, november, december)²⁰. Onderstaande grafiek geeft een overzicht van op dit moment beschikbare cijfers over verstrekte uitkeringen levensonderhoud.

Figuur 1: CBS-registratiecijfers uitkeringen levensonderhoud (Tozo en Bbz) (x 1.000)

Toelichting: Nieuwe cijfers ten opzichte van vorige monitoringsbrief zwart omljnd.

¹⁵ Deze CBS-cijfers over verstrekte uitkeringen kunnen niet zonder meer vergeleken worden met de geschatte aantallen aanvragen uit de snelle monitoring. Naast de nodige verwerkingstijd, worden er ook aanvragen afgewezen of teruggetrokken. Ook geldt dat een aanvraag op meerdere maanden uitkering betrekking kan hebben. In de CBS-cijfers komt deze uitkering iedere maand terug.

¹⁶ [Tabellen Tozo definitief, juli t/m september 2020 \(cbs.nl\)](#)

¹⁷ [Tabellen Tozo voorlopig april 2021 \(cbs.nl\)](#)

¹⁸ [Tabellen Tozo voorlopig mei 2021 \(cbs.nl\)](#)

¹⁹ [Tabellen Tozo voorlopig juni 2021 \(cbs.nl\)](#)

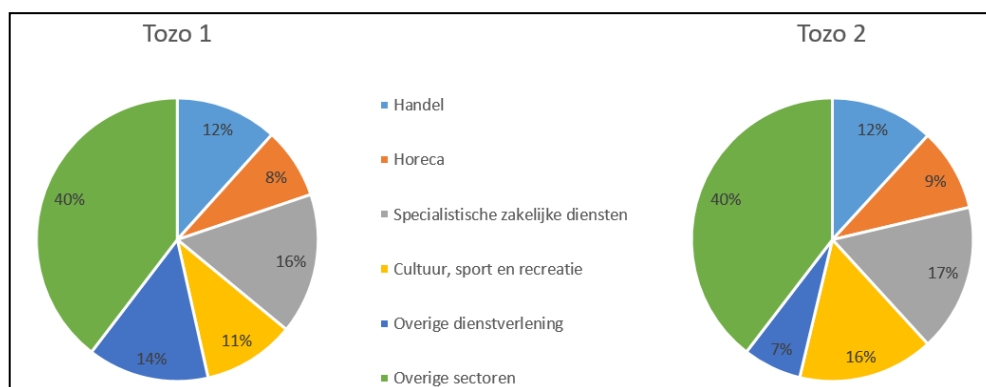
²⁰ [Tabellen Tozo nader voorlopig, Q4 2020 \(cbs.nl\)](#)

De grafiek maakt duidelijk dat het beroep op de Tozo hoger is dan de eerste indicaties die volgen uit (nadere) voorlopige cijfers. Dit verschil wordt veroorzaakt door administratieve vertraging bij gemeenten in de verwerking van aanvragen en aanlevering van gegevens aan het CBS. Bij de start van Tozo 1 speelde dit in hoge mate, maar ook in de latere maanden zien we aanzienlijke verschillen, met name in de startmaand van de verschillende Tozo regelingen. Het signaleren en duiden van trends op basis van voorlopige gegevens is door deze vertekening met grote onzekerheid omgeven. Vanuit dit oogpunt stopt de publicatie van de voorlopige tabellen. In het vervolg geven de nadere voorlopige gegevens, waarin correcties op de voorlopige cijfers zijn uitgevoerd en drie maanden administratief vertraagde informatie is verwerkt, het meest actuele inzicht in het aantal verstrekte uitkeringen levensonderhoud en bedrijfskredieten.

Datum
20-09-2021
Onze referentie
2021-0000149275

Het CBS geeft in de definitieve tabellen ook het aantal Tozo verstrekkingen per gemeente en sector weer. Hierin zien we het beeld uit de snelle monitoring terug dat er een relatief groter beroep op de Tozo wordt gedaan in de G4 en andere grote steden dan in middelgrote en kleine gemeenten. Ondernemers die een beroep deden op de Tozo zijn vooral actief in de sectoren specialistische dienstverlening, cultuur, sport en recreatie, handel, horeca en overige dienstverlening. Uit Figuur 2 blijkt dat zowel onder de Tozo 1 als de Tozo 2 gemiddeld 60% van de verstrekte uitkeringen naar ondernemers in die sectoren ging. In de Tozo 2 nam het relatieve aandeel van de cultuur, sport en recreatiesector toe terwijl dit voor overige dienstverlening afnam.

Figuur 2: Bedrijven van personen met Tozo levensonderhoud naar sector, gemiddeld per Tozo regeling

Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)

De TONK is bedoeld voor huishoudens die door een inkomensterugval vanwege de Coronacrisis de noodzakelijke (woon)kosten niet meer kunnen betalen. De TONK wordt, net als de Tozo en de NOW per 1 oktober landelijk niet verlengd. De reguliere instrumenten van bijstand en bijzondere bijstand blijven bestaan om huishoudens te ondersteunen. Daarnaast bieden gemeenten voor inwoners met geldzorgen lokale voorzieningen om armoede en schulden tegen te gaan.

In de voortgangsbrief TONK van 13 juli 2021 is vermeld hoe invulling is gegeven aan de TONK en welke inspanningen samen met gemeenten zijn gedaan om de TONK zoveel mogelijk aan te laten sluiten op de lokale behoefte en tegemoet te komen aan de wens om de TONK ruimhartig in te zetten. Veel gemeenten hebben

de regeling daarom tussentijds aangepast en verruimd zoals ook naar voren kwam uit de TONK-monitor die Divosa heeft uitgevoerd.²¹

Datum

20-09-2021

Onze referentie

2021-0000149275

Om gemeenten de ruimte te geven om de TONK uit te voeren, is € 260 miljoen beschikbaar gesteld. De middelen worden in twee tranches verdeeld via de maatstaven van het subcluster minimabeleid van het cluster Inkomen en Participatie. De eerste tranche van € 65 miljoen is eerder dit jaar via het Gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld. De tweede tranche van € 195 miljoen zal in de septembercirculaire van het Gemeentefonds worden opgenomen.

Gemeenten hoeven zich, conform de systematiek van het gemeentefonds, niet afzonderlijk te verantwoorden over de uitgaven aan TONK. Via het CBS worden de totale uitgaven bijzondere bijstand en daarbinnen aan woonkosten in beeld gebracht. Naar verwachting zullen de meeste gemeenten hun uitgaven aan TONK daaronder registreren. Daarnaast wordt nog met Divosa gesproken of er via een vervolg op de enquête of op andere wijze nog nader inzicht kan komen op de inzet op TONK.

Aanvullend sociaal pakket

Het vorig jaar gepresenteerde aanvullend sociaal pakket is erop gericht om mensen die als gevolg van de coronacrisis in onzekerheid verkeren nieuw perspectief te bieden. Mensen die dit nodig hebben kunnen aanspraak maken op passende ondersteuning bij het zoeken naar nieuw werk of inkomen.

Het pakket bestaat uit vier bouwstenen. Hieronder is, voor zover beschikbaar²², per bouwsteen een korte toelichting gegeven over de voortgang van de verschillende maatregelen binnen de bouwstenen van het aanvullend sociaal pakket.

Bouwsteen 1: Intensieve ondersteuning en begeleiding naar nieuw werk

De intensivering van het re-integratiebudget ter ondersteuning van de dienstverlening door gemeenten worden overgemaakt aan het gemeentefonds. Voor 2021 gaat het in totaal om € 140 miljoen en voor 2022 gaat het in totaal om € 60 miljoen. De middelen voor 2022 zullen bij de aankomende septembercirculaire aan de budgetten worden toegevoegd.

Voor werkgeversdienstverlening bij UWV is € 11 miljoen gereserveerd. Tot en met juni 2021 (week 26) zijn 9.624 vacatures vervuld, wat neerkomt op 48% van de verwachte 20.000 vacaturevervullingen. Waar het gaat om het werkgeversnetwerk onderhoudt het UWV in de eerste zes maanden van 2021 met 21.100 werkgevers een relatie, wat goed is voor 72% van het verwachte totaal van 29.250 werkgevers dit jaar.

Regionale mobiliteitsteams kunnen mensen die als gevolg van de coronacrisis hun baan zijn verloren of met werkloosheid worden bedreigd een aanbod doen voor aanvullende dienstverlening. Dit aanbod kan bestaan uit aanvullende crisisdienstverlening, instrumenten voor werkfitbehoud via de impuls

²¹ Kamerstukken 2020-2021, 29544 nr. 1070

²² Voor diverse maatregelen uit het aanvullend sociaal pakket is op dit moment geen inzicht in het gebruik, bijvoorbeeld omdat de uitvoering decentraal bij gemeenten is belegd en verantwoording op het niveau van gemeenten plaatsvindt. Veelal wordt via diverse overlegstructuren wel (kwalitatief) informatie verkregen over de voortgang en inzet van maatregelen. Daarnaast is vaak een monitor en/of evaluatie voorzien die later wordt opgemaakt. Hierover zal uw Kamer voor die maatregelen later worden geïnformeerd.

banenafpraak, en scholing via praktijkleren in het mbo. Met het verlenen van de passende dienstverlening en de monitoring en evaluatie hieromtrent, wordt momenteel uitvoering gegeven aan de motie van Dijk²³ en de motie Tielen²⁴.

Datum
20-09-2021
Onze referentie
2021-0000149275

De infrastructuur van de regionale mobiliteitsteams is nagenoeg volledig opgezet. Medio augustus hebben de partijen in de 30 van de 35 arbeidsmarktregio's een regionaal mobiliteitsteam opgericht. De verwachting is dat alle teams operationeel zijn in september 2021.

De vraag naar dienstverlening van de regionale mobiliteitsteams valt tot nu toe nog mee, mede vanwege de steunmaatregelen en de huidige economische situatie. Medio augustus hebben de gemeenten, UWV en sociale partners circa € 3.5 miljoen van het budget benut. Deze uitgaven zijn met name op conto van personele en bedrijfsvoeringskosten van de regionale mobiliteitsteams. Aangezien de regionale mobiliteitsteams zich in de opstartfase bevinden is de totale financiële uitputting tot nu toe nog beperkt. De verwachting is dat de meeste dienstverlening na afloop van de steunpakketten op gang zal komen. Door een wijziging in de regeling is ook een obstakel in het kader van de inkoop weggenomen, waardoor de aanspraak op het budget van de aanvullende dienstverlening naar verwachting zal toenemen. UWV heeft als kassier inmiddels de eerste beschikkingen van de begrotingen en declaraties ontvangen en de respectievelijke uitkeringen gedaan.

Voor deze aanpak is Ton Heerts als bestuurlijk verbinder aangesteld. De bestuurlijk verbinder verbindt en enthousiasmeert de partijen in de arbeidsmarktregio's op zowel regionaal als landelijk niveau en haalt knelpunten uit de praktijk op. Op basis van verkennende gesprekken met de landelijke partners heeft de bestuurlijk verbinder zijn eerste waarnemingen kenbaar gemaakt middels een notitie. Zijn waarnemingen worden in het verdere traject meegenomen. De notitie is als bijlage toegevoegd.

Omdat deze gezamenlijke aanpak nieuw is, zal deze uitvoering gemonitord en geëvalueerd worden. De monitor bestaat uit een dashboard, dat tweemaandelijks geüpdatet zal worden en op landelijk en regionaal niveau inzicht biedt in o.a. wie er gebruikmaken van de aanvullende crisisdienstverlening, de stand en stromen in het regionale mobiliteitsteam, en de inzet en kosten van interventies. De tijdelijke impuls banenafpraak en praktijkleren in het mbo komen eveneens in deze monitor aan bod. Momenteel vindt de pilot van de monitor plaats met vijf regio's, waarvan de eerste inzichten medio september bekend zullen zijn. Vervolgens zal de monitor over alle regio's uitgerold worden en zullen de eerste resultaten voor het eind van het jaar inzichtelijk gemaakt worden. De resultaten delen we met uw Kamer.

Om werkende weg te bezien wat nodig is om de gezamenlijke aanpak van de regionale mobiliteitsteams tot een succes te maken, is er gekozen voor een lerende evaluatie in lijn met de motie Tielen²⁵. Deze lerende evaluatie gaat in september van start, en richt zich op de vraag of de gezamenlijke aanpak werkt,

²³ Kamerstukken II 2020/21 35570 XV nr. 79 (t.v.v. 35570-XV-62). Bij de uitvoering van deze motie wordt "werkgarantie" uitgelegd als de passende dienstverlening zoals uitgelegd in deze monitoringsbrief.

²⁴ Kamerstukken II 2020/21 29 544 nr. 1056

²⁵ In lijn met verzoek motie Tielen (Kamerstukken II 2020/21 29 544 nr. 1056)

wat er precies werkt en waarom dit werkt. Uw Kamer wordt regelmatig over resultaten van de evaluatie geïnformeerd.

Datum

20-09-2021

Onze referentie

2021-0000149275

Het UWV biedt WW-gerechtigden daarnaast tijdelijk extra scholingsmogelijkheden aan richting een krapteberoep of scholingsmogelijkheden in combinatie met een baangarantie of -intentie. Het aantal aanvragen tot en met week 34 is 3.984. Deze aanvragen vertegenwoordigen een aangegane verplichting van ongeveer € 12 miljoen en daarmee is 47% van het beschikbare budget 2021 uitgeput. De gemiddelde kosten per opleiding zijn € 3.058.

Vanaf 1 januari wordt er daarnaast door gemeenten en/of samenwerkende partijen in de regio's hulp bij heroriëntatie geboden aan zelfstandig ondernemers. Omdat de uitvoering en verantwoording decentraal is belegd zijn er geen precieze cijfers beschikbaar over het gebruik van de hulp. Het beeld bij gemeenten is dat ondernemers in de eerste helft van 2021 vooral behoefte hadden aan klankbordgesprekken. Een beperkt aantal ondernemers is doorverwezen naar aanvullende dienstverlening. Dit waren met name coachingsgesprekken of andere maatwerktrajecten. Door de invoering van de aanvullende informatieplicht bij de aanvraag van Tozo-5 hebben gemeenten een beter beeld gekregen van de ondersteuningsbehoefte van ondernemers. De eerste indruk hieruit is dat ondernemers met name ondersteuning zoeken bij het voortzetten van hun onderneming en regelingen die hierbij behulpzaam kunnen zijn.

De verwachting is dat de Sociale Werkbedrijven ook in 2021 omzetverlies lijden als gevolg van de coronamaatregelen. Het kabinet heeft daarom € 35 miljoen beschikbaar gesteld voor de periode 1 januari tot 1 juli 2021. Deze middelen zullen bij de aankomende decembercirculaire worden overgemaakt. Tevens is er € 10 miljoen gereserveerd voor een eventuele aanvullende tegemoetkoming voor de periode 1 juli tot 1 oktober 2021.

Bouwsteen 2: Scholing en ontwikkeling voor behoud van werk

In het aanvullend sociaal pakket zijn middelen beschikbaar gesteld voor heroriëntatie en het aanpassen en/of uitbreiden van competenties. Hiermee worden mensen ondersteund richting een nieuwe toekomst.

Met de subsidieregeling 'NL leert door met inzet van ontwikkeladvies' is het mogelijk gemaakt voor werkenden, werkzoekenden en zelfstandigen om kosteloos een ontwikkeladviestraject te volgen bij een loopbaanadviseur. Met de regeling zijn in totaal circa 70.000 gratis ontwikkeladviestrajecten beschikbaar gesteld. Op dit moment is er voor ruim 60.000 afgeronde trajecten subsidie aangevraagd, wat neerkomt op ongeveer € 42 miljoen. Tot nu toe is er voor ongeveer 58.000 trajecten subsidie toegekend en uitbetaald; het gaat om bijna € 40 miljoen subsidie die reeds is uitbetaald. Het is voor loopbaanadviseurs nog mogelijk om tot 30 september 2021 subsidie aan te vragen voor de door hun gegeven en afgeronde ontwikkeladviestrajecten. Aangezien een groot gedeelte van de beschikbare middelen al is toegekend, is de verwachting dat de volledige afwikkeling van deze regeling, dat wil zeggen afhandeling en betaling van alle aanvragen, nog dit jaar wordt afgerond.

De subsidieregeling 'NL leert door met inzet van scholing' zorgt voor een kosteloos aanbod van scholingsactiviteiten via opleiders(collectieven) en samenwerkingsverbanden. Hiervoor was in 2020 € 34 miljoen beschikbaar, verdeeld over twee aanvraagperiodes. Het eerste aanvraagtijdvak stond open voor

opleiders/opleiderscollectieven (categorie A en B), waarvan er uiteindelijk 14 aanvragen zijn toegekend. Het tweede aanvraagtijdvak stond open voor samenwerkingsverbanden (categorie C) en 11 aanvragen zijn toegekend. Op 10 juli 2021 is de regeling inhoudelijk gewijzigd, waaronder de invoering van een derde aanvraagtijdvak van € 30 miljoen.²⁶ Het derde aanvraagtijdvak is op woensdag 8 september gesloten, waarbij er in totaal 234 aanvragen zijn ingediend voor alle categorieën. Op dit moment wordt gekeken of deze aanvragen allemaal volledig zijn. Binnen de regeling is ruimte voor maar 20-30 aanvragen, waardoor het budget van € 30 miljoen volledig zal worden benut. De toewijzing van de subsidie zal via loting verlopen. De scholing zal vervolgens in december beschikbaar worden via de opleiders of hoewerknederland.nl.

Datum
20-09-2021
Onze referentie
2021-0000149275

De (financiële) uitputting van de regeling wordt via een aparte monitor bijgehouden en de eerste tussentijdse rapportage van de monitor is op 16 augustus jl. naar uw Kamer verzonden.²⁷ Op dit moment heeft iets meer dan een derde van de deelnemers een scholingstraject afgerond. Veel van de scholingsactiviteiten zijn pas in de loop van 2021 opgestart, waardoor veel scholingstrajecten nu nog lopen. De verwachting is dat in het tweede helft van het jaar meer activiteiten afgerond zullen worden.

We zien dat er dankzij de middelen die beschikbaar zijn gesteld met de regeling 'NL leert door met inzet van scholing' verschillende mooie initiatieven zijn opgebloeid, waarbij in de regio en tussen opleidingsinstellingen wordt samengewerkt om mensen te scholen bijvoorbeeld richting sectoren waar op dit moment door de crisis veel vraag naar werk is.

Voorbeeld: Het Noorden leert door (HNLD)

Het samenwerkingsverband van HNLD biedt scholingsactiviteiten aan die gericht zijn op een breed aanbod in de sectoren Zorg en Welzijn, techniek en ICT, talen, zakelijke dienstverlening en ondernemerschap. Het samenwerkingsverband bestaat uit VNO-NCW/MKB Noord en de vijf ROC's uit Noord-Nederland: Alfa College, Drenthe College, Noorderpoort, ROC Friese Poort en het Friesland College. De scholingsactiviteiten vinden vaak via een hybride vorm plaats, dus niet alleen digitaal maar vrijwel altijd met een fysieke component, zoals praktijkopdrachten. Er is sprake van een laagdrempelig aanbod die gebaseerd is op de vraag uit de regio en waar deelnemers die nu al bijvoorbeeld werkzaam zijn in de zorg in staat zijn om hun vaardigheden up-to-date te houden. De trajecten spreken een groot publiek aan met deelnemers uit heel Nederland. Van deze deelnemers is ongeveer zestig procent werkende en veertig procent is werkzoekende of heeft belangstelling voor een ander werkveld.

Bijna 750 deelnemers hebben zich ingeschreven voor een traject en inmiddels hebben ruim 500 deelnemers een traject afgerond met een certificaat. Voor de trajecten geldt een intake waardoor de verwachting is dat ruim 90-95% van de ingeschreven deelnemers het traject eind

Met de regeling 'NL leert door met inzet van sectoraal maatwerk' konden samenwerkingsverbanden een subsidieaanvraag indienen voor doelgerichte ondersteuning, begeleiding en scholing voor ten minste 35.000 werkenden. In totaal zijn er 35 aanvragen ingediend, waarvan er 30 aanvragen zijn toegekend. Na afronding van het aanvraagproces is duidelijk geworden dat van de beschikbare € 70 miljoen nog ongeveer € 2,7 miljoen beschikbaar is. Vanuit de aanvragers is al eerder het verzoek gekomen om de doelgroep van de regeling te

²⁶ Tijdelijke subsidieregeling NL leert door met inzet van scholing. Regeling van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 31 augustus 2020, nr. 2020-0000108203, tot verstrekking van subsidies aan opleiders voor het geven van scholing.

²⁷ Kamerstukken II 2020/21 30012 nr. 140

verbreden naar werkzoekenden. Om dit te bewerkstelligen is het nodig dat de regeling wordt aangepast.

Datum

20-09-2021

Onze referentie

2021-0000149275

De effectiviteit van het gehele pakket 'NL leert door' wordt via een evaluatie onderzocht. Dit pakket bestaat uit de drie hiervoor beschreven subsidieregelingen. In de evaluatie wordt onder meer gekeken naar de invloed van de coronacrisis op de arbeidsmarktpositie en –perspectieven van deelnemers, in hoeverre de gesubsidieerde activiteiten hebben bijgedragen aan het verbeteren van de arbeidsmarktpositie, of er veranderingen optreden in de houding, kennis, zelfvertrouwen en inzetbaarheid van de deelnemers en wat de ervaringen zijn met het online karakter van de regeling.

De evaluatie heeft een looptijd van bijna twee jaar in verband met de looptijd van de regelingen. In de eerste helft en tweede helft van 2022 zullen deelrapportages worden opgeleverd waarbij vooral ingaan zal worden op de subsidieregeling 'NL leert door met inzet van ontwikkeladvies' en de regeling 'met inzet van scholing'. Het definitieve rapport zal in het tweede kwartaal van 2023 volgen waarbij ook de regeling met inzet van sectoraal maatwerk wordt meegenomen. De rapportages zullen met uw Kamer gedeeld worden.

Bouwsteen 3: Bestrijding van jeugdwerkloosheid

Met de Aanpak Jeugdwerkloosheid zetten gemeenten, scholen en andere partners zich in om jongeren te ondersteunen naar vervolgonderwijs of werk. Met de middelen uit het aanvullend sociaal pakket en het Nationaal Programma Onderwijs is de Aanpak Jeugdwerkloosheid verlengd tot en met 2022. De wijze waarop de financiële middelen zijn verstrekt bepaalt in hoeverre inzicht bestaat over de inzet ervan, zoals toegelicht in de monitoringsbrief van 31 mei. In aanvulling hierop zullen de ministeries van SZW en OCW nog voorzien in een onderzoek naar de uitvoering. Daarnaast zal inzicht worden verkregen in de uitvoeringspraktijk door de ondersteuning die geboden zal worden aan partijen in de regio door de ministeries van SZW en OCW, en de landelijke partners.

Op 6 juli jl. is de landelijke Werkagenda Aanpak Jeugdwerkloosheid ondertekend door de ministers van SZW en OCW, en partijen uit het onderwijs- en arbeidsmarktveld. De Werkagenda is als bijlage aan deze brief toegevoegd. De partijen zetten in de Werkagenda een stip op de horizon waar zij met elkaar naartoe willen om jongeren perspectief te bieden op vervolgonderwijs of werk, en formuleren daarbij concrete acties om met de ambities aan de slag te gaan. De Werkagenda vormt een leidraad om met elkaar en in de regio het gesprek aan te gaan. Bij de uitvoering kunnen decentrale partners rekenen op ondersteuning door de landelijke koepelorganisaties en de betrokken ministeries. In de Werkagenda erkennen de betrokken partijen ook dat de ondersteuning aan jongeren in een kwetsbare positie een structurele uitdaging is. Besluitvorming over de structurele implementatie in wet- en regelgeving en beleid met bijbehorende financiering van deze aanpak en van andere maatregelen uit het Interdepartementale Beleidsonderzoek 'Jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt' is echter aan een volgend kabinet.

Bouwsteen 4: Aanpak van armoede en schulden

Gemeenten hebben via het gemeentefonds extra middelen ontvangen voor het gemeentelijk schuldenbeleid en de bijzondere bijstand. De VNG geeft aan dat gemeenten de middelen vooral inzetten op het in beeld krijgen en bereiken van mensen met geldproblemen. De monitor schuldhelpverlening in coronatijd laat

zien dat het aantal financiële hulpvragen dat gemeenten in het voorjaar van 2021 kregen licht is gestegen t.o.v. het voorjaar van 2020.

Datum

20-09-2021

Onze referentie

2021-0000149275

Daarnaast is ook de armoede- en schuldenaanpak geïntensiveerd. In het kader hiervan is subsidie verstrekt aan zo'n 15 projecten die gericht zijn op het vroegtijdig in beeld krijgen en snel en adequaat hulp bieden van kwetsbare groepen die als gevolg van de coronacrisis financieel (harder) worden geraakt.²⁸ Deze aanpak wordt gemonitord en geëvalueerd door Regioplan. Eind 2021 zullen eerste tussenresultaten beschikbaar komen en de eindresultaten worden begin 2023 verwacht.

Uw Kamer is onlangs separaat geïnformeerd over de inrichting van het Waarborgfonds en de voortgang van de pilots voor brede toegankelijkheid van het Waarborgfonds.²⁹

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In eerdere edities van de monitoringsbrief hebben wij uw Kamer geïnformeerd over de aanpak van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) omtrent de NOW en de Tozo. In deze brief gaan wij verder op de ontwikkelingen in.

Voor het maatschappelijk draagvlak van de sociale zekerheid is het van belang om misbruik en oneigenlijk gebruik te bestrijden en te voorkomen. De noodregelingen zijn onder enorme druk tot stand gekomen, mogelijk zijn zaken over het hoofd gezien. Dit zou onvoorziene consequenties kunnen hebben. Het is realistisch te verwachten dat er nog onvolkomenheden in de aanpakken zullen zijn, waarbij meer restrisico's op misbruik en oneigenlijk gebruik worden aanvaard dan bij reguliere omstandigheden gebruikelijk zou zijn. Incidenten zijn niet volledig te voorkomen maar wij willen de gevolgen daarvan zoveel mogelijk beperken.

NOW

Misbruik van de NOW-regeling wordt zoveel mogelijk beperkt door verschillende beheersmaatregelen. Dit gebeurt onder andere door voorwaarden te stellen in de regeling, door maatregelen en controles in het primaire proces en door te handhaven wanneer misbruik wordt geconstateerd.³⁰ Dit is ook vermeld in eerdere edities van deze brief. Daarnaast worden er risicoanalyses uitgevoerd en worden ontvangen signalen nader geanalyseerd. De grootste risico's betreffen mogelijke manipulatie van de omzet en mogelijke manipulatie van de loonsom.

²⁸ De brochure 'Overzicht Projecten: Versnelling en Intensiveringsaanpak armoede en schulden als gevolg van de coronacrisis' bevat meer informatie over enkele projecten. Deze brochure is te vinden op de website van de campagne 'Kom uit je schuld' (<https://www.komuitjeschuld.nl>)

²⁹ Kamerbrief over waarborgfonds saneringskredieten en uitzonderingsjaar ophogingen' van 13 september jl.

³⁰ Wanneer wordt geconstateerd dat de loon- of omzetaangifte onjuist is, wordt de werkgever in beginsel verzocht om deze te corrigeren. Indien sprake is van een vermoeden van misbruik en oneigenlijk gebruik of als er niet aan de subsidievoorwaarden wordt voldaan, heeft UWV de mogelijkheid om een aanvraag af te wijzen, de voorschotbetaling te weigeren, te wijzigen, in te trekken of op te schorten. Na de vaststelling heeft UWV de mogelijkheid onverschuldigde subsidie terug te vorderen. Indien de uitkomsten van een bepaalde controle daar aanleiding toe geven, kan een subsidieaanvraag op nihil worden vastgesteld. De Inspectie SZW is als Bijzondere opsporingsdienst (BOD) belast met de opsporing van strafbare feiten in het SZW-domein. Opsporingsonderzoeken naar fraude met stimuleringsmaatregelen zoals NOW en Tozo worden uitgevoerd onder gezag van het Openbaar Ministerie.

UWV heeft tot 1 juli 2021 ruim 2.000 signalen ontvangen van mogelijke overtreding van de NOW-regels. Deze signalen betroffen meer dan 1.600 werkgevers. Van deze signalen is een deel gedeeld met o.a. de Inspectie SZW en met de Belastingdienst.³¹ De meeste signalen die UWV in de eerste helft van 2021 ontving betroffen mogelijke manipulatie van de omzet en mogelijke manipulatie van de loonsom (samen goed voor bijna 80% van alle signalen). Daarnaast ontvangt UWV o.a. meldingen van identiteitsfraude. Tot dit moment zijn er op grond van nadere controle bij UWV handhaving 38 aanvragen tijdens de voorschotfase afgewezen³² en is de subsidie in 26 gevallen (tijdelijk) stopgezet. De Inspectie heeft tot 1 juli 2021 van verschillende partijen ruim 1.000 signalen³³ ontvangen van mogelijke strafbare feiten in relatie tot de stimuleringsmaatregelen, zoals NOW en Tozo. Ruim 400 van deze signalen waren afkomstig van de Financial Intelligence Unit. Tot medio 2021 zijn in totaal 40 strafrechtelijke onderzoeken opgestart, en zijn ruim 30 zogenaamde Knock-and-talk³⁴ gesprekken gevoerd. Van een deel van de opsporingsonderzoeken is het dossier ingeleverd bij het Openbaar Ministerie om hierop een vervolgingsbeslissing te nemen. In een ander deel van de onderzoeken is geconstateerd dat er geen sprake was van een strafbaar feit of dat er onvoldoende bewijs aangevoerd kon worden om tot vervolging over te gaan. In een aantal gevallen is waarschuwend opgetreden en is het UWV geïnformeerd.

Datum
20-09-2021
Onze referentie
2021-0000149275

Sinds de start van het indienen van de vaststellingsaanvragen NOW 1 (oktober 2020) en NOW 2 (maart 2021) zijn ongeveer 81.400 vaststellingsaanvragen ingediend.³⁵ UVB heeft door middel van risicoanalyse bijna 2.000 gevallen in behandeling genomen voor nader onderzoek. In deze gevallen wordt de werkgever gevraagd extra gegevens aan te leveren. Deze worden onderzocht en afhankelijk van de uitkomst kunnen er correcties op de subsidie worden doorgevoerd. UVB selecteert vaststellingsaanvragen onder meer op basis van verschillende objectieve risico indicatoren, waarbij de ervaringen van de reeds afgeronde onderzoeken in het risicomodel worden meegenomen, zodat er zo effectief en efficiënt mogelijk gebruik wordt gemaakt van de beschikbare onderzoekscapaciteit en de administratieve lasten voor werkgevers zo beperkt mogelijk blijven. Daarnaast voert UVB visuele controles uit op de ingediende derdenverklaringen en verklaringen van de accountant.

Tozo

De Tozo regeling is, net als de Participatiewet en het Bbz, een gedecentraliseerde regeling. Daarom is de verantwoordingsinformatie die het Rijk ontvangt minder omvangrijk dan bij de NOW. Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de inrichting van hun M&O beleid en rapporteren daarover aan de gemeenteraad. Op

³¹ Zoals in de Kamerbrief van 13 oktober 2020 is aangegeven, worden interne en externe signalen bij de belastingdienst sinds juli 2020 niet verwerkt totdat er een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB) is vastgesteld en de passende beheersmaatregelen zijn geïmplementeerd. Zoals in de Kamerbrief van 27 januari 2021 is gemeld loopt dit traject nog.

³² Naast deze afgewezen aanvragen worden er nog veel meer aanvragen afgewezen wanneer de werkgever simpelweg niet voldoet aan de voorwaarden van de regeling. Deze 38 betreffen alleen aanvragen welke zijn afgewezen op basis van de nadere controle van directie Handhaving bij UWV.

³³ Deze signalen betreffen slechts *vermoedens* van fraude.

³⁴ Dit handhavingsinstrument wordt ingezet bij serieuze signalen en meldingen die echter onvoldoende ernstige fraude-indicaties bevatten. De subsidie-aanvrager wordt met deze gesprekken in staat gesteld om zelfstandig zijn handelswijze aan te passen en de subsidievoorwaarden na te leven.

³⁵ Vaststellingsdatum 8 september 2021

basis van de gegevens en signalen die wij ontvangen kan gesteld worden dat het beeld bij de Tozo vergelijkbaar is met het beeld geschetst in de vorige monitoringsbrief. Gemeenten controleren de Tozo-uitkeringen op basis van hun eigen M&O beleid. Hierbij kunnen zij de signalen van de Stichting Inlichtingenbureau (IB) gebruiken. Het algemene beeld is dat gemeenten bezig zijn met het controleren van de verschillende Tozo-tijdvakken. De mate waarin dat leidt tot een terugvordering is deels afhankelijk van de mate waarin de gemeente al bij de aanvraag controles heeft uitgevoerd. Een update van de cijfers over terugvorderingen in 2021 volgt in het voorjaar van 2022.

Datum
20-09-2021
Onze referentie
2021-0000149275

Beeld van de arbeidsmarkt

In deze paragraaf schetsen we een beeld van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Daarmee actualiseren we het beeld uit de vorige monitoringsbrief. We richten ons voornamelijk op recent uitgekomen publicaties en cijfers, bijvoorbeeld van het CBS, CPB en UWV, die ingaan op de meest recent afgesloten maanden (mei, juni, juli en augustus) en het meest recent afgesloten kwartaal (tweede kwartaal 2021).

Algemeen beeld

De Nederlandse economie staat er ondanks de coronacrisis goed voor en toont veerkracht. De economische vooruitzichten zijn positief. Voor het eerst sinds het begin van de meting in 2003 zijn er meer vacatures dan beschikbare werklozen³⁶, dus de vraag naar personeel is hoog. Met het stoppen van het generieke steunpakket zal de dynamiek van baancreatie en van bedrijfsoprichtingen en -beëindigingen op de arbeidsmarkt toenemen.³⁷

Wel blijven er verschillen tussen sectoren. Er zijn sectoren en ondernemers die het moeilijk hebben en de gevolgen van de coronacrisis nog merken. Daarbij rekenen wij ook de sectoren die met leveranciersproblemen kampen als gevolg van de coronaperiode. Ook zijn er sectoren die weer goed draaien. Een aantal sectoren loopt zelfs tegen personeelstekorten aan.

De economie en de arbeidsmarkt zullen zich de komende tijd verder (moeten) aanpassen aan de nieuwe situatie. Sommige effecten van de coronatijd zijn permanent. Bijvoorbeeld omdat er meer wordt thuisgewerkt of meer online wordt gekocht, waardoor mensen aan de slag zullen (moeten) gaan in andere sectoren. Deze aanpassing is een onderdeel van de gezonde economische dynamiek en belangrijk voor het verdienvermogen van Nederland.

Werkenden en werklozen

In de maanden mei tot en met augustus is het aantal werkenden sterk gestegen met 103 miljoen tot 9.110 duizend in augustus. Het aantal werkenden ligt nu 53 duizend boven het niveau van januari 2021, toen er een recordaantal werkenden van 9.059 duizend was.

Hoewel het aantal werkzame personen volledig hersteld is, geldt dat niet voor het aantal gewerkte uren. Het aantal gewerkte uren is in het tweede kwartaal ongeveer gelijk gebleven aan het aantal in het eerste kwartaal van 2021. Hiermee ligt het aantal gewerkte uren nog onder het niveau van voor de crisis. Dit volgt uit het gegeven dat het steunpakket werkgelegenheid heeft beschermd, waardoor lagere omzetten zich vooral hebben vertaald in minder uren werk.

³⁶ [Meer vacatures dan werklozen in tweede kwartaal \(cbs.nl\)](#)

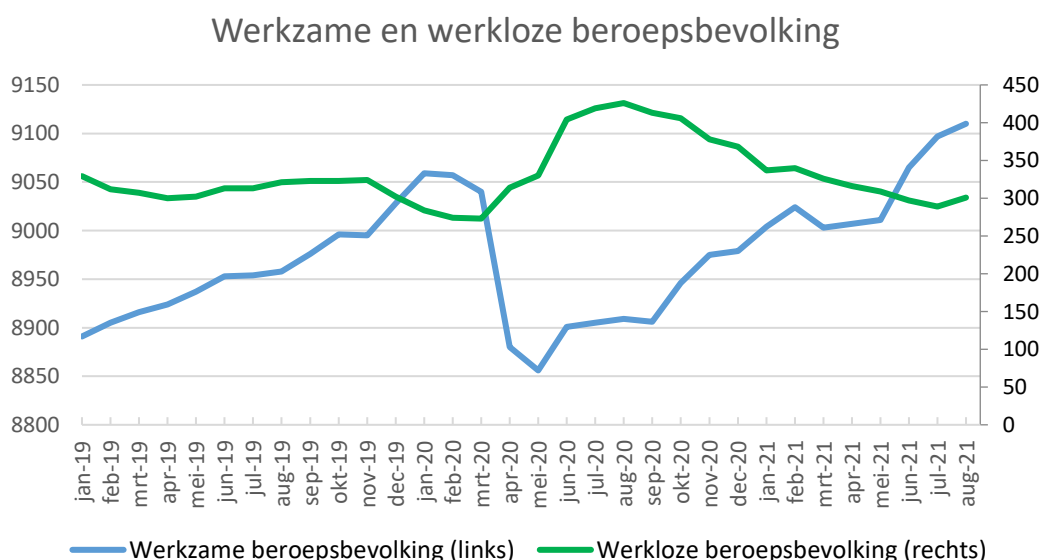
³⁷ Kamerstuk 35420, nr. 348

Het aantal werklozen is in de maanden mei tot en met augustus afgenomen met 15 duizend tot 301 duizend in augustus. Wel is het aantal werklozen gestegen met 12 duizend van juli op augustus. Dit komt omdat werkers die zich eerst terugtrokken van de arbeidsmarkt nu terugkeren en zich weer aanbieden voor werk. Voor de crisis waren er 274 duizend werklozen (februari 2021), dus het aantal in augustus ligt 27 duizend hoger. Sinds april is het werkloosheidspercentage gedaald van 3,4% naar 3,2% in augustus. Daarmee staat Nederland er in internationaal opzicht goed voor. In juli was de werkloosheid in Nederland 3,1%, terwijl het gemiddelde in de EU27 op 6,9% lag en in de OECD op 6,2%.³⁸

Datum
20-09-2021
Onze referentie
2021-0000149275

Het effect van de coronacrisis en de weg naar herstel verschilt per sector. Van het eerste op het tweede kwartaal 2021 is het aantal banen toegenomen met 133 duizend, terwijl van het vierde kwartaal 2020 naar eerste kwartaal 2021 het aantal afnam met 10 duizend. Het aantal banen is het meest toegenomen in de sector handel, vervoer en horeca (+46 duizend) en bij de zakelijke dienstverlening (+43 duizend). In het vorige kwartaal nam het aantal banen in de sector handel, vervoer en horeca juist sterk af, toen was er nog sprake van een lockdown. De sector landbouw, bosbouw en visserij is de enige sector die een lichte daling laat zien in het aantal banen van het eerste op het tweede kwartaal 2021 (-1 duizend).

Figuur 3: Aantal werkenden en werklozen x 1.000

Analyse naar contractvorm

In het tweede kwartaal van 2021 is er een toename te zien in alle soorten contracten. Wel is de toename van het aantal werkenden geconcentreerd bij vaste contracten en zelfstandigen. Het aantal mensen met een vast contract is toegenomen met 39 duizend (0,7%) en het aantal zelfstandigen met 12 duizend (0,8%). Het aantal mensen met een flexibel contract is toegenomen met 7 duizend (0,4%). Het niveau van het aantal flexibele contracten ligt 115 duizend lager dan het niveau van voor de crisis in het eerste kwartaal van 2020.

³⁸ De cijfers zijn te vinden op: [Unemployment - Unemployment rate - OECD Data](#)
Geraadpleegd op 15 september 2021. De OECD-cijfers zijn een schatting.

Analyse naar demografische groepen

Voor zowel mannen (-0,2%-punt) als vrouwen (-0,1%-punt) nam het werkloosheidspercentage af sinds april 2021. Het werkloosheidspercentage voor mannen is in augustus 2021 3,0% en ligt hiermee 0,1%-punt boven het niveau van voor de coronacrisis (februari 2020). Voor vrouwen ligt het percentage op 3,4% in augustus 2021, dit is hoger dan bij mannen en is ook 0,4%-punt hoger dan voor de coronacrisis. De netto-arbeidsparticipatie is voor vrouwen wel harder gestegen sinds april. Voor vrouwen is deze toegenomen met 1,0%-punt en voor mannen met 0,7%-punt van april tot augustus.

Datum

20-09-2021

Onze referentie

2021-0000149275

De positie van jongeren op de arbeidsmarkt verbeterde in de laatste maanden. De werkloosheid daalde het sterkst onder jongeren (15-24-jarigen) met 1,4%-punt tot 7,4% van april tot augustus. Ook de arbeidsparticipatie steeg het sterkst onder jongeren, met ongeveer 2,2%-punt. Voor de andere twee leeftijdsgroepen was dit 0,2%-punt (25-45-jarigen) en 0,4%-punt (45-75-jarigen). Aan het begin van de crisis vingen de jongeren juist de hardste klappen op. De verwachting en hoop dat deze groep een sneller herstel liet zien is uitgekomen.

Krapte op de arbeidsmarkt

In het tweede kwartaal van 2021 is de krapte op de arbeidsmarkt sterk toegenomen. De spanning op de arbeidsmarkt wordt gemeten door het aantal vacatures (de vraag naar arbeid) per 100 werklozen (het aanbod van arbeid). Op elke 100 werklozen waren er 106 vacatures. De toegenomen spanning komt vooral door toename in het aantal vacatures. Het aantal openstaande vacatures steeg met 82 duizend naar 327 duizend (+33,5%) van het eerste op het tweede kwartaal. Dit is een recordtoename sinds het begin van de meting in 1997.

Uitkeringsgebruik

Het aantal lopende WW-uitkeringen is in de maanden april tot en met augustus 2021 afgenomen naar ongeveer 212.661 lopende WW-uitkeringen. Dit zijn er 53.725 minder dan in april 2021 en 27.497 minder dan voor de coronacrisis (februari 2020).

Het aantal personen met een bijstandsuitkering is afgenomen van 433 duizend in april 2021 tot 431 duizend in juni 2021.³⁹ De afname is gelijk verdeeld over man en vrouw, wel is de afname geconcentreerd bij personen met een Nederlandse achtergrond. Sinds de start van de crisis is het aantal bijstandsgerechtigden toegenomen met 15.920.

Vooruitblik

De augustus raming geeft een positiever beeld dan de vorige raming.⁴⁰ Dit komt omdat het herstel boven verwachting positief is. In de meest recente raming voorziet het Centraal Planbureau (CPB) een groei van de werkgelegenheid in 2021 met 2,3% en in 2022 met 1,7%. In de vorige basisraming van juni werd zowel een diepere daling in 2021 (2,0%) als een sterker herstel in 2022 (2,4%) geraamd.

Verder verwacht het CPB dat de werkloosheid maar beperkt toeneemt. De geraamde werkloosheid ligt op 3,4% van de beroepsbevolking in 2021 en 3,6% in 2022. In de juniraming liep de werkloosheid nog in 2021 op tot 3,6% en in 2022 tot 4,1%.

³⁹ Cijfers van juli 2021 zijn nog niet beschikbaar.

⁴⁰ [Augustusraming 2021-2022 \(concept Macro Economische Verkenning 2022\) | CPB.nl](#)

In de volgende monitorbrief informeren wij u opnieuw over hoe de aanpassing van de arbeidsmarkt verloopt, nu de coronamaatregelen worden afgebouwd.

Datum

20-09-2021

Tot slot

Het kabinet blijft de situatie op de arbeidsmarkt en het beroep op het noodpakket op de voet volgen en u hierover via deze brief informeren. De volgende editie van de monitoringsbrief staat gepland voor begin februari 2022, mede in verband met het kerstreces en de sluiting van het vaststellingsloket van de NOW 2.

Onze referentie

2021-0000149275

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

De Staatssecretaris van Sociale zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees

D. Wiersma

nota

Eerste waarneming bestuurlijk verbinder op basis van de verkennende gesprekken met de stuurgroepleden

1. Aanleiding

Conform de afspraak met Stuurgroep Mobiliteit heeft de bestuurlijk verbinder, Ton Heerts, verkennende gesprekken gevoerd met de partijen. Deze nota schetst de eerste waarneming van de gesprekken.

2. Kernpunten van de aanpak

- Alle partijen ervaren het momentum om samen op te trekken, zowel nu als in de toekomst. Dit momentum is uniek, en belangrijk om vast te houden.
- De veranderde arbeidsmarkt, versterkt door de coronacrisis, legt het belang van de samenwerking extra bloot voor de partijen.
- Conform het MLT SER advies, commissie Borstlap en het rapport van de informateur¹ leeft bij de partijen de oprechte wens om de samenwerking voort te zetten en de huidige werkwijze verder uit te rollen. Belangrijk dat zij de tijd krijgen om de samenwerking verder te implementeren en te optimaliseren vanuit de verschillende verantwoordelijkheden.
- De klant centraal zetten, werken met ontschot budget en het inzetten van één loket, maakt dat de RMT's vanuit de gemeenschappelijke opgave kunnen werken.
- De krapte en mismatches op de arbeidsmarkt en tegelijkertijd de mogelijke toename van de werkloosheid bij het wegvallen van de steun- en herstelpakketten, onderstreept het belang om juist nu de versnippering tegen te blijven gaan.

3. Arbeidsmarktontwikkelingen & RMT's

- Momenteel ligt de werkloosheid relatief laag met 3,4% in april jl., maar deze kan mogelijk oplopen wanneer de steun- en herstelpakketten ophouden.
- Tegelijkertijd kent de arbeidsmarkt sectorale krapte en mismatches.
- Een oorzaak van deze krapte is dat – volgens de werkgeversorganisaties – er veel werk is op niveau MBO 3 of hoger, maar dat 1,1 miljoen een lager

¹ Eindverslag informateur Hamer

scholingsniveau bezit. Met bijscholing – met name via BBL-trajecten - kan dit arbeidspotentieel aangeboord worden.

- Om de krapte, mismatches en mogelijke overschot op de arbeidsmarkt duurzaam te lijf te gaan, kunnen de RMT's een heel belangrijke rol vervullen met scholing in het bijzonder als instrument. Met name het belang van het beroepsonderwijs zoals de mogelijkheid tot (regulier verkorte) BBL-trajecten en het ontschot budget voor scholing worden door de partijen dan ook aangemerkt als waardevolle toevoegingen op de reguliere dienstverlening.
- OCW zet gedurende de coronacrisis simultaan in op scholing door het servicedocument 'mbo-aanpak coronavirus COVID-19', waardoor veel ruimte is gemaakt om alternatieven voor stages goed te keuren als onderdeel van het diploma. De uitzonderingsruimte is alleen tijdelijk. Via de STAP-regeling (Stimulans ArbeidsmarktPositie) stellen OCW en SZW ook persoonlijk ontwikkelbudget beschikbaar voor erkende opleidingen.

4. Aandachtspunten

- Alle partijen spraken de oprechte wens uit om de samenwerking voor te zetten met de kanttekening om niet meer structuur op te tuigen dan nodig en de effectiviteit van de RMT's goed te blijven meten.
- Verschillende partijen gaven het pleidooi om randvoorwaarden voor aanvullende crisisdienstverlening op te rekken, wanneer de vraag achterblijft op de capaciteit van de RMT's. Toch biedt de regeling ook juist ruimte voor de RMT's om zelf te bepalen wie in aanmerking komt voor de aanvullende dienstverlening. Het oprekken van de randvoorwaarden is tijdsintensief en kent juridische en financiële consequenties.
- Het hanteren van een zo laag mogelijke administratielast voor de inkoop en verantwoording. Een gezamenlijk registratiesysteem kan hierbij helpen.
- Belangrijk om niet alleen te focussen op van werk naar werk (VWNW), maar juist ook op werkloze kandidaten.
- Ten aanzien van scholing, is de mogelijkheid van (regulier verkort) BBL onvoldoende bekend. Ook wordt de maximale duur van 9 maanden van de financiering van het scholingsaanbod als belemmering ervaren, omdat om- en/of bijscholing voor sommige kansberoepen meer tijd kost.

5. Conclusie

- De coronacrisis versterkt het belang van samenwerking voor alle partijen, waardoor een momentum ontstaat om nu en in de toekomst samen op te trekken. De RMT's als aanpak wordt door de partijen onderschreven.
- De aanpak helpt de versnippering op de arbeidsmarkt tegen te gaan, preventief te werken en maatwerk te bieden aan de kwetsbaren, waardoor beter geacteerd kan worden op de veranderende arbeidsmarkt.
- Het advies is om dit unieke momentum vast te houden en partijen de tijd te geven om de samenwerking verder te implementeren en te optimaliseren vanuit de verschillende verantwoordelijkheden met oog voor de bovenstaande aandachtspunten.

Factsheet 6^e aanvraagperiode NOW

8 september 2021

Deze factsheet geeft inzicht in de aanvragen en de betalingen met betrekking tot de zesde aanvraagperiode NOW. De cijfers zijn gebaseerd op de stand van 8 september 2021 en hebben betrekking op de toegekende aanvragen en voorschotuitbetalingen sinds de opening van het aanvraagloket van de regeling op 26 juli 2021.

Totaal overzicht 6^e aanvraagperiode NOW

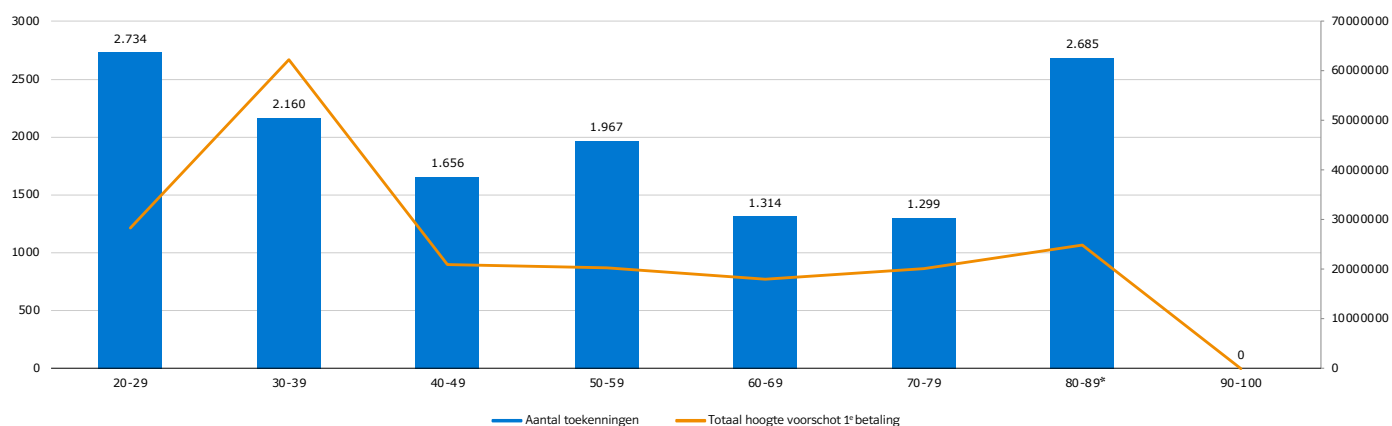
Totaal aantal aanvragen	Totaal aantal toekenningen	Totaal aantal afwijzingen	Totaal aantal betalingen	Totaal voorschotten*	Aantal betrokken medewerkers	Gem. opgegeven omzetverlies %
14.456	13.815	641	23.900	€ 355.694.308	216.734	50,2

Aantal toekenningen 1^e betaling naar omzetpercentageverlies

Omzetpercentageverlies	Aantal toekenningen 1 ^e betaling	Hoogte voorschot 1 ^e betaling
20-29	2.734	€ 28.320.626
30-39	2.160	€ 62.265.096
40-49	1.656	€ 20.970.849
50-59	1.967	€ 20.243.776
60-69	1.314	€ 18.067.799
70-79	1.299	€ 20.130.154
80-89*	2.685	€ 24.903.509
90-100	0	€ 0
Totaal	13.815	€ 194.901.809

*De categorie 80 - 89 betreft maximaal 80% omzetverlies dat kon worden opgegeven door werkgevers

Toekenningen 1^e voorschotbetaling naar omzetpercentageverlies

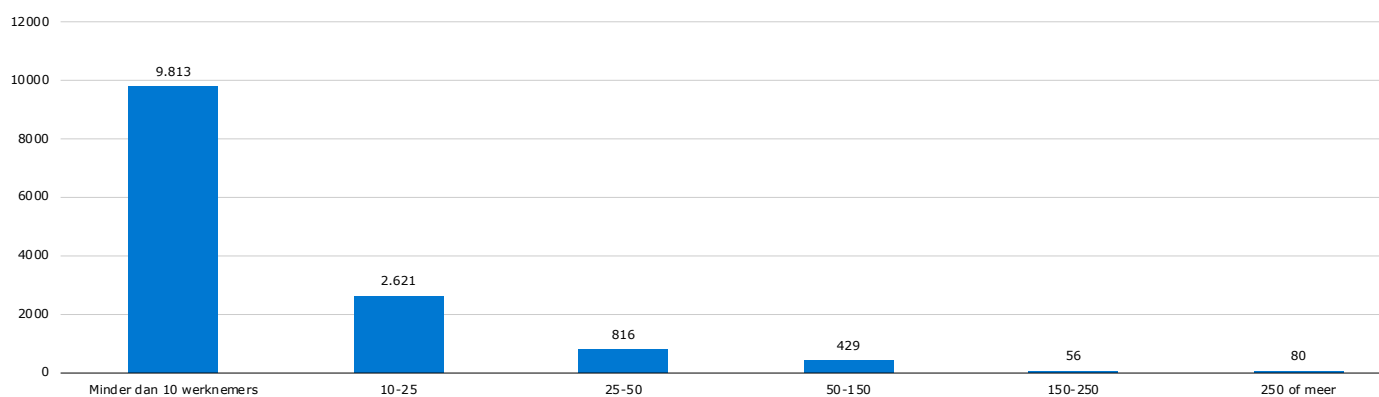

*De categorie 80 - 89 betreft maximaal 80% omzetverlies dat kon worden opgegeven door werkgevers

Aantal toekenningen en hoogte voorschotten naar aantal medewerkers

Aantal medewerkers	Totaal aantal toekenningen 1 ^e betaling	Hoogte voorschot 1 ^e betaling	Totaal aantal toekenningen 2 ^e betaling	Hoogte voorschot 2 ^e betaling	Aantal toekenningen 3 ^e betaling	Hoogte voorschot 3 ^e betaling
< 10 w	9.813	€ 33.906.187	7.055	€ 25.026.477	-	-
10-25	2.621	€ 34.640.593	1.815	€ 25.056.195	-	-
25-50	816	€ 25.449.596	587	€ 18.872.879	-	-
50-150	429	€ 30.218.491	305	€ 22.534.464	-	-
150-250	56	€ 9.184.703	40	€ 6.673.023	-	-
250 of meer	80	€ 61.502.239	66	€ 57.627.477	-	-
	13.815	€ 194.901.809	9.868	€ 155.790.515	-	-

Toekenningen 1^e voorschotbetaling naar aantal medewerkers

Toekenningen 1^e voorschotbetaling naar arbeidsmarktregio

Aantal toekenningen 1 ^e betaling	Arbeidsmarktregio	Aantal toekenningen 1 ^e betaling	Arbeidsmarktregio
2.879	Groot Amsterdam	258	Regio Zwolle
1.134	Rijnmond	257	Zuid-Kennemerland en IJmond
798	Midden-Utrecht	239	Flevoland
720	Haaglanden	226	Midden-Gelderland
508	Noordoost-Brabant	223	Rijk van Nijmegen
480	Zuid-Limburg	209	Zuid-Holland Centraal
465	West-Brabant	192	FoodValley
455	Holland Rijnland	189	Achterhoek
407	Zuidoost-Brabant	188	Noord-Limburg
391	Groningen	183	Drechtsteden
365	Stedendriehoek en Noordwest Veluwe	182	Midden-Limburg
354	Noord-Holland Noord	162	Rivierenland
351	Twente	140	Zeeland
329	Midden-Brabant	134	Helmond-De Peel
288	Friesland	115	Drenthe
279	Gooi en Vechtstreek	93	Midden-Holland
273	Amersfoort	51	Gorinchem
271	Zaanstreek Waterland	27	Onbekend

Toekenningen, betrokken medewerkers, aangegeven omzetverlies, 1^e voorschotbetaling en loonsom naar sector

Sector	Aantal toekenningen 1 ^e betaling	Aantal betrokken medewerkers	Gemiddeld aangegeven omzetverlies (%)	Totaal hoogte voorschot	Totaal hoogte loonsom
Horeca en catering	3.742	44.883	52	€ 32.553.258	€ 68.781.026
Overige commerciële dienstverlening	3.086	38.120	54	€ 37.558.648	€ 90.851.881
Detailhandel	1.575	12.911	52	€ 12.029.995	€ 25.028.100
Zorg en welzijn	1.200	13.852	44	€ 7.901.717	€ 20.940.247
Groothandel	995	9.900	49	€ 10.297.785	€ 26.537.499
Metaalindustrie, installatie, voertuigen	828	13.819	40	€ 14.174.352	€ 43.118.616
Vervoer en logistiek	570	39.060	50	€ 48.736.654	€ 134.508.880
Overige industrie	472	9.417	48	€ 8.471.406	€ 26.493.125
Cultuur	422	7.304	55	€ 5.739.508	€ 13.786.444
Uitzendbedrijven	355	17.901	46	€ 9.309.756	€ 29.047.657
Bouw	158	1.799	46	€ 2.416.448	€ 6.167.433
Schoonmaak	125	2.953	53	€ 1.212.305	€ 3.501.949
Landbouw, groenvoorziening, visserij	99	996	42	€ 742.320	€ 1.777.296
Voeding- en genotmiddelenindustrie	92	2.067	43	€ 2.005.743	€ 5.018.856
Chemische industrie	81	1.371	43	€ 1.300.474	€ 3.445.070
Overheid	5	176	37	€ 115.512	€ 332.256
Bank- en verzekeringswezen	5	197	65	€ 326.918	€ 513.866
Niet Ingedeeld	4	6	80	€ 7.340	€ 9.637
Onderwijs	1	2	30	€ 1.670	€ 5.848
	13.815	216.734		€ 194.901.809	€ 499.865.686

Bijlage 1: informatie per arbeidsmarktregio en gemeente

Aantal toekenningen	Arbeidsmarktregio	Gemeente	Aantal toekenningen	Arbeidsmarktregio	Gemeente
16	Groot Amsterdam	Uithoorn	6	Zuid-Limburg	Vaals
32	Groot Amsterdam	De Ronde Venen	7	Zuid-Limburg	Gulpen-Wittem
37	Groot Amsterdam	Diemen	7	Zuid-Limburg	Brunssum
41	Groot Amsterdam	Ouder-Amstel	7	Zuid-Limburg	Meerssen
45	Groot Amsterdam	Aalsmeer	13	Zuid-Limburg	Landgraaf
95	Groot Amsterdam	Amstelveen	17	Zuid-Limburg	Stein
286	Groot Amsterdam	Haarlemmermeer	17	Zuid-Limburg	Eijsden-Margraten
2.327	Groot Amsterdam	Amsterdam	21	Zuid-Limburg	Beekdaelen
6	Rijnmond	Westvoorne	28	Zuid-Limburg	Beek
9	Rijnmond	Krimpen aan den IJssel	31	Zuid-Limburg	Kerkrade
11	Rijnmond	Albrandswaard	43	Zuid-Limburg	Valkenburg aan de Geul
13	Rijnmond	Maassluis	67	Zuid-Limburg	Sittard-Geleen
13	Rijnmond	Hellevoetsluis	80	Zuid-Limburg	Heerlen
14	Rijnmond	Brielle	128	Zuid-Limburg	Maastricht
28	Rijnmond	Zuidplas	5	West-Brabant	Woensdrecht
29	Rijnmond	Goeree-Overflakkee	13	West-Brabant	Rucphen
31	Rijnmond	Nissewaard	13	West-Brabant	Steenbergen
32	Rijnmond	Vlaardingen	18	West-Brabant	Zundert
41	Rijnmond	Barendrecht	20	West-Brabant	Etten-Leur
43	Rijnmond	Schiedam	20	West-Brabant	Drimmelen
45	Rijnmond	Ridderkerk	21	West-Brabant	Geertruidenberg
51	Rijnmond	Hoeksche Waard	21	West-Brabant	Altena
62	Rijnmond	Capelle aan den IJssel	24	West-Brabant	Halderberge
706	Rijnmond	Rotterdam	26	West-Brabant	Oosterhout
3	Midden-Utrecht	Oudewater	29	West-Brabant	Moerdijk
6	Midden-Utrecht	Montfoort	41	West-Brabant	Bergen op Zoom
9	Midden-Utrecht	Lopik	48	West-Brabant	Roosendaal
10	Midden-Utrecht	Wijk bij Duurstede	166	West-Brabant	Breda
15	Midden-Utrecht	Bunnik	6	Holland Rijnland	Oegstgeest
15	Midden-Utrecht	Vijfheerenlanden	11	Holland Rijnland	Zoeterwoude
22	Midden-Utrecht	Utrechtse Heuvelrug	12	Holland Rijnland	Hillegom
29	Midden-Utrecht	Zeist	13	Holland Rijnland	Kaag en Braassem
35	Midden-Utrecht	De Bilt	18	Holland Rijnland	Nieuwkoop
35	Midden-Utrecht	Houten	19	Holland Rijnland	Lisse
38	Midden-Utrecht	IJsselstein	19	Holland Rijnland	Teylingen
48	Midden-Utrecht	Stichtse Vecht	27	Holland Rijnland	Katwijk
56	Midden-Utrecht	Woerden	38	Holland Rijnland	Noordwijk
67	Midden-Utrecht	Nieuwegein	75	Holland Rijnland	Alphen aan den Rijn
410	Midden-Utrecht	Utrecht	87	Holland Rijnland	Leiden
6	Haaglanden	Midden-Delfland	130	Holland Rijnland	Leiderdorp
60	Haaglanden	Rijswijk	6	Zuidoost-Brabant	Bladel
69	Haaglanden	Westland	8	Zuidoost-Brabant	Son en Breugel
101	Haaglanden	Delft	9	Zuidoost-Brabant	Reusel-De Mierden
484	Haaglanden	's-Gravenhage	10	Zuidoost-Brabant	Heeze-Leende
1	Noordoost-Brabant	Boekel	11	Zuidoost-Brabant	Oirschot
3	Noordoost-Brabant	Sint Anthonis	13	Zuidoost-Brabant	Waalre
5	Noordoost-Brabant	Mill en Sint Hubert	13	Zuidoost-Brabant	Bergeijk
7	Noordoost-Brabant	Grave	14	Zuidoost-Brabant	Eersel
8	Noordoost-Brabant	Haaren	19	Zuidoost-Brabant	Best
14	Noordoost-Brabant	Landerd	22	Zuidoost-Brabant	Nunen Ca
14	Noordoost-Brabant	Vught	24	Zuidoost-Brabant	Valkenswaard
19	Noordoost-Brabant	Boxmeer	27	Zuidoost-Brabant	Veldhoven
20	Noordoost-Brabant	Sint-Michielsgestel	231	Zuidoost-Brabant	Eindhoven
25	Noordoost-Brabant	Cuijk	1	Groningen	Loppersum
26	Noordoost-Brabant	Boxtel	2	Groningen	Pekela
34	Noordoost-Brabant	Uden	4	Groningen	Het Hogeland
39	Noordoost-Brabant	Bernheze	4	Groningen	Aa en Hunze
59	Noordoost-Brabant	Oss	6	Groningen	Delfzijl
74	Noordoost-Brabant	Meerijstad	9	Groningen	Westerwolde
160	Noordoost-Brabant	's-Hertogenbosch	10	Groningen	Appingedam
3	Zuid-Limburg	Simpelveld	11	Groningen	Stadskanaal
5	Zuid-Limburg	Voerendaal	14	Groningen	Oldambt

Bijlage 1: informatie per arbeidsmarktregio en gemeente

Aantal toekenningen	Arbeidsmarktregio	Gemeente	Aantal toekenningen	Arbeidsmarktregio	Gemeente
15	Groningen	Noordenveld	22	Twente	Oldenzaal
17	Groningen	Veendam	22	Twente	Hof van Twente
19	Groningen	Tynaarlo	34	Twente	Almelo
20	Groningen	Westerkwartier	59	Twente	Hengelo
26	Groningen	Midden-Groningen	109	Twente	Enschede
27	Groningen	Assen	5	Midden-Brabant	Alphen-Chaam
206	Groningen	Groningen	8	Midden-Brabant	Baarle-Nassau
2	Stedendriehoek en Noordwest Veluwe	Olst-Wijhe	10	Midden-Brabant	Hilvarenbeek
7	Stedendriehoek en Noordwest Veluwe	Heerde	12	Midden-Brabant	Dongen
8	Stedendriehoek en Noordwest Veluwe	Elburg	12	Midden-Brabant	Loon op Zand
9	Stedendriehoek en Noordwest Veluwe	Zeewolde	17	Midden-Brabant	Oisterwijk
13	Stedendriehoek en Noordwest Veluwe	Putten	17	Midden-Brabant	Goirle
14	Stedendriehoek en Noordwest Veluwe	Brummen	18	Midden-Brabant	Gilze en Rijen
15	Stedendriehoek en Noordwest Veluwe	Ermelo	31	Midden-Brabant	Heusden
17	Stedendriehoek en Noordwest Veluwe	Harderwijk	55	Midden-Brabant	Waalwijk
20	Stedendriehoek en Noordwest Veluwe	Nunspeet	144	Midden-Brabant	Tilburg
20	Stedendriehoek en Noordwest Veluwe	Zutphen	1	Friesland	Schiermonnikoog
27	Stedendriehoek en Noordwest Veluwe	Voorst	2	Friesland	Terschelling
29	Stedendriehoek en Noordwest Veluwe	Lochem	3	Friesland	Ameland
32	Stedendriehoek en Noordwest Veluwe	Epe	4	Friesland	Tytsjerksteradiel
74	Stedendriehoek en Noordwest Veluwe	Deventer	5	Friesland	Weststellingwerf
78	Stedendriehoek en Noordwest Veluwe	Apeldoorn	5	Friesland	Dantumadiel
3	Noord-Holland Noord	Texel	5	Friesland	Opsterland
4	Noord-Holland Noord	Opmeer	6	Friesland	Achtkarspelen
6	Noord-Holland Noord	Uitgeest	9	Friesland	Ooststellingwerf
6	Noord-Holland Noord	Stede Broec	10	Friesland	Harlingen
9	Noord-Holland Noord	Koggenland	17	Friesland	Waadhoeke
11	Noord-Holland Noord	Bergen NH	18	Friesland	Noardeast-Fryslân
13	Noord-Holland Noord	Drechterland	29	Friesland	Smallingerland
15	Noord-Holland Noord	Heiloo	32	Friesland	Heerenveen
15	Noord-Holland Noord	Enkhuizen	45	Friesland	Súdwest Fryslân
18	Noord-Holland Noord	Hollands Kroon	46	Friesland	De Fryske Marren
18	Noord-Holland Noord	Castricum	51	Friesland	Leeuwarden
19	Noord-Holland Noord	Schagen	9	Gooi en Vechtstreek	Blaricum
20	Noord-Holland Noord	Langedijk	11	Gooi en Vechtstreek	Eemnes
21	Noord-Holland Noord	Den Helder	13	Gooi en Vechtstreek	Laren
22	Noord-Holland Noord	Medemblik	14	Gooi en Vechtstreek	Wijdmeren
32	Noord-Holland Noord	Heerhugowaard	26	Gooi en Vechtstreek	Huizen
40	Noord-Holland Noord	Hoorn	41	Gooi en Vechtstreek	Weesp
82	Noord-Holland Noord	Alkmaar	62	Gooi en Vechtstreek	Gooise Meren
6	Twente	Tubbergen	103	Gooi en Vechtstreek	Hilversum
6	Twente	Losser	6	Amersfoort	Woudenberg
7	Twente	Borne	10	Amersfoort	Bunschoten
12	Twente	Haaksbergen	14	Amersfoort	Leusden
12	Twente	Twenterand	30	Amersfoort	Baarn
12	Twente	Rijssen-Holten	39	Amersfoort	Soest
14	Twente	Wierden	41	Amersfoort	Nijkerk
17	Twente	Dinkelland	133	Amersfoort	Amersfoort
19	Twente	Hellendoorn	5	Zaanstreek Waterland	Oostzaan
			9	Zaanstreek Waterland	Landsmeer
			10	Zaanstreek Waterland	Beemster
			11	Zaanstreek Waterland	Wormerland
			15	Zaanstreek Waterland	Waterland
			46	Zaanstreek Waterland	Purmerend
			51	Zaanstreek Waterland	Edam-Volendam
			124	Zaanstreek Waterland	Zaanstad
			5	Regio Zwolle	Ommen
			6	Regio Zwolle	Westerveld
			6	Regio Zwolle	Staphorst
			8	Regio Zwolle	Oldebroek

Bijlage 1: informatie per arbeidsmarktregio en gemeente

Aantal toekenningen	Arbeidsmarktregio	Gemeente	Aantal toekenningen	Arbeidsmarktregio	Gemeente
9	Regio Zwolle	Hattem	26	Noord-Limburg	Venray
12	Regio Zwolle	Dalfsen	28	Noord-Limburg	Peel en Maas
13	Regio Zwolle	Zwartewaterland	101	Noord-Limburg	Venlo
15	Regio Zwolle	Steenwijkerland	10	Drechtsteden	Hardinxveld-Giessendam
24	Regio Zwolle	Hardenberg	10	Drechtsteden	Sliedrecht
25	Regio Zwolle	Raalte	16	Drechtsteden	Papendrecht
26	Regio Zwolle	Kampen	20	Drechtsteden	Hendrik-Ido-Ambacht
27	Regio Zwolle	Meppel	24	Drechtsteden	Alblasserdam
82	Regio Zwolle	Zwolle	27	Drechtsteden	Zwijndrecht
14	Zuid-Kennemerland en IJmond	Heemstede	76	Drechtsteden	Dordrecht
16	Zuid-Kennemerland en IJmond	Bloemendaal	8	Midden-Limburg	Roerdalen
17	Zuid-Kennemerland en IJmond	Zandvoort	9	Midden-Limburg	Nederweert
21	Zuid-Kennemerland en IJmond	Heemskerk	10	Midden-Limburg	Cranendonck
26	Zuid-Kennemerland en IJmond	Beverwijk	14	Midden-Limburg	Maasgouw
47	Zuid-Kennemerland en IJmond	Velsen	24	Midden-Limburg	Echt-Susteren
116	Zuid-Kennemerland en IJmond	Haarlem	25	Midden-Limburg	Leudal
6	Flevoland	Urk	32	Midden-Limburg	Weert
27	Flevoland	Noordoostpolder	60	Midden-Limburg	Roermond
28	Flevoland	Dronten	11	Rivierenland	Neder-Betuwe
37	Flevoland	Lelystad	13	Rivierenland	West Maas en Waal
141	Flevoland	Almere	13	Rivierenland	Culemborg
5	Midden-Gelderland	Westervoort	14	Rivierenland	Buren
5	Midden-Gelderland	Doesburg	16	Rivierenland	Maasdriel
17	Midden-Gelderland	Duiven	21	Rivierenland	Zaltbommel
18	Midden-Gelderland	Zevenaar	30	Rivierenland	Tiel
19	Midden-Gelderland	Rheden	44	Rivierenland	West Betuwe
27	Midden-Gelderland	Lingewaard	2	Zeeland	Noord-Beveland
30	Midden-Gelderland	Overbetuwe	3	Zeeland	Kapelle
105	Midden-Gelderland	Arnhem	3	Zeeland	Tholen
5	Rijk van Nijmegen	Mook en Middelaar	6	Zeeland	Reimerswaal
11	Rijk van Nijmegen	Heumen	7	Zeeland	Veere
14	Rijk van Nijmegen	Berg en Dal	8	Zeeland	Borsele
15	Rijk van Nijmegen	Beuningen	9	Zeeland	Schouwen-Duiveland
15	Rijk van Nijmegen	Druten	10	Zeeland	Hulst
30	Rijk van Nijmegen	Wijchen	11	Zeeland	Middelburg
133	Rijk van Nijmegen	Nijmegen	16	Zeeland	Goes
13	Zuid-Holland Centraal	Voorschoten	18	Zeeland	Sluis
15	Zuid-Holland Centraal	Wassenaar	21	Zeeland	Terneuzen
24	Zuid-Holland Centraal	Pijnacker-Nootdorp	26	Zeeland	Vlissingen
37	Zuid-Holland Centraal	Lansingerland	7	Helmond-De Peel	Laarbeek
48	Zuid-Holland Centraal	Leidschendam-Voorburg	10	Helmond-De Peel	Asten
72	Zuid-Holland Centraal	Zoetermeer	10	Helmond-De Peel	Someren
7	FoodValley	Renswoude	14	Helmond-De Peel	Gemert-Bakel
10	FoodValley	Rhenen	17	Helmond-De Peel	Deurne
14	FoodValley	Renkum	24	Helmond-De Peel	Geldrop-Mierlo
24	FoodValley	Wageningen	52	Helmond-De Peel	Helmond
36	FoodValley	Barneveld	8	Drenthe	De Wolden
45	FoodValley	Veenendaal	9	Drenthe	Borger-Odoorn
56	FoodValley	Ede	12	Drenthe	Midden-Drenthe
14	Achterhoek	Winterswijk	16	Drenthe	Coevorden
16	Achterhoek	Bronckhorst	24	Drenthe	Hoogeveen
17	Achterhoek	Aalten	46	Drenthe	Emmen
20	Achterhoek	Berkelland	15	Midden-Holland	Waddinxveen
23	Achterhoek	Oost Gelre	16	Midden-Holland	Krimpenerwaard
24	Achterhoek	Oude IJsselstreek	25	Midden-Holland	Bodegraven-Reeuwijk
25	Achterhoek	Montferland	37	Midden-Holland	Gouda
50	Achterhoek	Doetinchem	15	Gorinchem	Molenlanden
5	Noord-Limburg	Bergen LB	15	Gorinchem	Vijfheerenlanden
6	Noord-Limburg	Beesel	21	Gorinchem	Gorinchem
7	Noord-Limburg	Gennep	27	Onbekend	Onbekend
15	Noord-Limburg	Horst aan de Maas			

Oplegger Samen werk maken van de Aanpak Jeugdwerkloosheid!

*Onze werkagenda om jongeren perspectief te bieden op vervolgonderwijs of werk
Van de ministeries van SZW, OCW, gemeenten, het onderwijs, UWV, de
(jongeren)vakbonden, werkgevers en SBB*

Doel van de werkagenda

Met de Aanpak Jeugdwerkloosheid willen we samen jongeren begeleiden naar vervolgonderwijs of werk. We richten ons daarbij op werkloze jongeren, jongeren die hun baan dreigen te verliezen en (voortijdig) schoolverlaters in een kwetsbare positie. Al deze jongeren verdienen passende, individuele ondersteuning naar een opleiding of baan die hen een zo goed mogelijke start biedt van hun werkende leven. Een baan met ontwikkelperspectief is zeker voor jongeren in een kwetsbare positie belangrijk om ook inzetbaar te blijven op de arbeidsmarkt. Een leven lang ontwikkelen begint al vroeg. Hiervoor is het nodig dat we intensief samenwerken en goed coördineren. Perspectief bieden aan jongeren kunnen we alleen gezamenlijk.

Waarom nu?

Binnenkort zal een nieuwe lichter schoolverlaters werk gaan zoeken en beginnen andere jongeren aan hun laatste studiejaar. Daarnaast zijn jongeren het afgelopen jaar als gevolg van lockdowns en de economische situatie vaak als eerst hun (bij)baan kwijtgeraakt. En hoewel de corona-maatregelen nu stap voor stap versoepeld kunnen worden, mag onze aandacht voor jongeren op de arbeidsmarkt niet verslappen. Deze arbeidsmarkt kan nu namelijk iedereen gebruiken. Met deze werkagenda onderstrepen we, juist op dit moment, het belang van een gezamenlijke en structurele aanpak van jeugdwerkloosheid.

Extra impuls aan regionale aanpak

In de regio's proberen we al enkele jaren deze jongeren zo goed mogelijk te ondersteunen. Elke regio kent daarin haar eigen accenten, maar we hebben hetzelfde doel: jeugdwerkloosheid voorkomen én terugdringen. De Aanpak Jeugdwerkloosheid in het steun- en herstellepakket geeft een extra impuls aan deze inzet. Om blijvende resultaten te boeken is het belangrijk om zoveel mogelijk bij bestaande samenwerkingsstructuren aan te sluiten.

Ondersteuning aan de regio's

De regio's kunnen daarbij rekenen op SZW, OCW en de landelijke koepel- en uitvoeringsorganisaties. Zij bieden gerichte ondersteuning aan de regio's en houden een vinger aan de pols om vlug te reageren als er knelpunten worden geconstateerd. Daarbij maken we gebruik van wat we hebben geleerd uit eerdere ervaringen en onderzoeken.

Structurele uitdaging

Niet alleen in tijden van crisis, maar ook in economisch betere tijden moeten we voorkomen dat jongeren tussen wal en schip geraken. Het gaat omeen structurele uitdaging waarin we voortborduren op vorige crisesaanpakken. Met de Aanpak Jeugdwerkloosheid en de bijhorende financiële impuls nemen we enkele van de fundamentele knelpunten weg die arbeidsdeelname van jongeren belemmeren, zoals signaleerd in het IBO JmAA¹. Zo ontbreekt een ketenaanpak en raken jongeren soms uit beeld. Deze knelpunten doen in crisistijd de jeugdwerkloosheid oplopen, maar zorgen er ook voor dat in economisch betere tijden jongeren aan de kant staan. We werken aan het oplossen van deze knelpunten vanuit een gezamenlijke lange termijnvisie op hoe we jeugdwerkloosheid het beste blijvend kunnen bestrijden. Besluitvorming over structurele implementatie van maatregelen in wet- en regelgeving en beleid met bijbehorende financiering is aan een volgend kabinet.

¹ Interdepartementaal Beleidsonderzoek Jongeren met (risico op) een afstand tot de arbeidsmarkt (IBO JmAA), 9 april 2019.

De afspraken in deze werkagenda zijn bedoeld ter ondersteuning van de totstandkoming, doorontwikkeling en het creëren van de randvoorwaarden voor deze gezamenlijke aanpak, die echt verschil gaat maken in de levens van jongeren. We erkennen daarbij dat dit een structurele uitdaging is.

Samen werk maken van de Aanpak Jeugdwerkloosheid!

*Onze werkagenda om jongeren perspectief te bieden op vervolgonderwijs of werk
Van de ministeries van SZW, OCW, gemeenten, het onderwijs, UWV, de
(jongeren)vakbonden, werkgevers en SBB*

Doel van deze werkagenda

Met de Aanpak Jeugdwerkloosheid willen we samen jongeren begeleiden naar vervolgonderwijs of werk. We richten ons daarbij op werkloze jongeren, jongeren die hun baan dreigen te verliezen en (voortijdig) schoolverlaters in een kwetsbare positie. Al deze jongeren verdienen passende, individuele ondersteuning naar een opleiding of baan die hen een zo goed mogelijke start biedt van hun werkende leven. Een baan met ontwikkelperspectief is zeker voor jongeren in een kwetsbare positie belangrijk om ook inzetbaar te blijven op de arbeidsmarkt. Een leven lang ontwikkelen begint al vroeg. Om die te kunnen bieden is het nodig dat we intensief samenwerken. Ook is het belangrijk dat we de verschillende maatregelen, de bijbehorende geldstromen en de reguliere activiteiten van betrokken partijen goed coördineren. Perspectief bieden aan jongeren kunnen we alleen gezamenlijk.

In de regio proberen we al enkele jaren deze jongeren zo goed mogelijk te ondersteunen. Elke regio kent daarin haar eigen accenten, maar we hebben hetzelfde doel: jeugdwerkloosheid voorkomen én terugdringen. De Aanpak Jeugdwerkloosheid in het steun- en herstelpakket geeft een extra impuls aan deze inzet. In deze werkagenda bundelen we onze gedeelde ambities én wat we hebben geleerd uit onze eerdere ervaringen.

De huidige aanpak borduurt namelijk voort op vorige crisesaanpakken en is in lijn met (de breed gedragen kabinetsreactie op) het IBO JmAA², dat is gestart na afloop van de vorige aanpak jeugdwerkloosheid. Aanleiding voor dat onderzoek was toen de gezamenlijk constatering door de ministeries van SZW en OCW, gemeenten, scholen, SBB en werkgevers dat enkele fundamentele knelpunten de arbeidsdeelname van jongeren in de weg staan en in crisistijd de jeugdwerkloosheid doen oplopen. Zo ontbreekt volgens dit IBO een ketenaanpak en raken jongeren soms uit beeld. Daardoor blijven jongeren ook in economisch betere tijden aan de kant staan. Met de Aanpak Jeugdwerkloosheid en de bijhorende financiële impuls willen we deze knelpunten wegnemen en jongeren die dat nodig hebben, helpen werk te vinden of te houden. Dat willen we doen vanuit een gezamenlijke lange termijnvisie op hoe we jeugdwerkloosheid het beste blijvend kunnen bestrijden.

De afspraken in deze werkagenda zijn dan ook bedoeld ter ondersteuning van de totstandkoming, doorontwikkeling en het creëren van de randvoorwaarden voor deze gezamenlijke structurele aanpak, die echt verschil kan maken in de levens van jongeren. De regio's kunnen daarbij rekenen op SZW, OCW en de landelijke koepel- en uitvoeringsorganisaties. Zij bieden gerichte ondersteuning aan de regio's en houden een vinger aan de pols wanneer er knelpunten worden geconstateerd. Daarbij maken we gebruik van wat we hebben geleerd uit eerdere ervaringen. Verder zullen we de acties uit de Aanpak Jeugdwerkloosheid evalueren. Besluitvorming over structurele implementatie van maatregelen in wet- en regelgeving en beleid met bijbehorende financiering is aan een volgend kabinet.

Waarom nu?

De afgelopen maanden zijn de regionale mobiliteitsteams opgestart en zijn de regio's begonnen met het opstellen van hun regionale aanpak jeugdwerkloosheid. Daarnaast vonden er regionale werktafels plaats over de ondersteuning van schoolverlaters uit het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. Binnenkort zal een nieuwe lichter schoolverlaters werk gaan zoeken en beginnen andere jongeren aan hun laatste

² IBO Jongeren met (risico op) een afstand tot de arbeidsmarkt, 9 april 2019.

schooljaar. Ook laten recente cijfers en rapporten zien dat het vooral jongeren zijn die door de crisis er eerder uitvliegen of moeilijker aan het werk komen, mede als gevolg van het grote aandeel jongeren in tijdelijk gesloten sectoren. En hoewel de besmettingscijfers momenteel afnemen en de corona-maatregelen stap voor stap versoepeld kunnen worden, mag onze aandacht voor jongeren op de arbeidsmarkt niet verslappen. Met deze werkagenda onderstrepen we, juist op dit moment, het belang van een gezamenlijke en structurele aanpak van jeugdwerkloosheid.

Aansluiten op wat er al is

Om blijvende resultaten te boeken is het belangrijk om zoveel mogelijk bij bestaande samenwerkingsstructuren aan te sluiten. Deze werkagenda gaat in op de kwetsbare positie van een deel van de jongeren op de arbeidsmarkt en is daarmee aanvullend op de bestaande intentieverklaring 'crisisdienstverlening door regionale mobiliteitsteams'³. Ook sluit deze werkagenda aan op de ambities uit 'Aan de slag!'⁴ van de alliantie VNG en MBO Raad. De agenda sluit tevens aan bij het eerder vastgestelde actieplan stages en leerbanen van SBB voor jongeren uit het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs als ook voor werkzoekenden en werkenden. Tot slot is er een duidelijke samenhang met de intentieverklaring om jongeren die ongediplomeerd aan het werk gaan alsnog tot een startkwalificatie te brengen, die in maart 2020 is afgesloten door MKB-NL, VNO-NCW, JOB, Ingrado, MBO Raad, SBB en OCW.⁵

De arbeidsmarktpositie van jongeren is door de crisis onder druk komen te staan

Dat jongeren relatief hard worden geraakt door de coronacrisis komt doordat zij vaker een flexibel en daarmee onzekerder contract hebben. Bovendien werken veel jongeren in sectoren die hard zijn getroffen door de crisis. Zij verliezen daarom relatief vaak hun baan en daarmee hun inkomsten. Ook voor studenten is het vinden van een stage of leerbaan in sommige sectoren moeilijker, met mogelijk studievertraging of uitval tot gevolg. En voor schoolverlaters betekent de afnemende werkgelegenheid minder kansen op een eerste baan. Uit het SEO-onderzoek (2020)⁶ blijkt dat het effect van corona op de baankansen van jongeren sterk afhankelijk is van het opleidingsniveau. Jongeren met een mbo-bbl, hbo- of wo-masterdiploma hebben er nauwelijks last van: hun baankansen zijn nauwelijks afgenomen. Mbo-bol afgestudeerden, jongeren zonder startkwalificatie en uitvallers uit het hoger onderwijs zien hun baankansen daarentegen wel dalen. Deze jongeren hadden al minder kans op werk, maar door de coronacrisis zijn die kansen nog verder afgenomen. Verder zien we dat bij economische tegenwind de achterstand van jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond verder oploopt; zij zijn normaliter 3 maal vaker werkloos dan autochtone jongeren met hetzelfde opleidingsniveau. Zo versterkt de crisis onder meer de effecten van discriminatie bij de zoektocht naar werk of stage.⁷

Dat een deel van de jongeren het momenteel relatief zwaar heeft op de arbeidsmarkt zien we terug in de cijfers. Daar waar de jeugdwerkloosheid doorgaans twee keer zo hoog is als het gemiddelde, is deze nu 2,5 keer zo hoog (8,7% versus 3,3% in mei 2021). Ongeveer 1 op de 10 jongeren is werkloos. Voor de crisis was dat nog 1 op de 15. De instroom in de WW en bijstand is het grootst onder jongeren. Het aantal jongeren met een bijstandsuitkering steeg met 12% van 35.690 naar 40.000. We zien echter ook dat ze weer relatief snel uit de bijstand komen. Het aantal werkloosheidsuitkeringen

³ [Intentieverklaring crisisdienstverlening door regionale mobiliteitsteams | Convenant | Rijksoverheid.nl](#)

⁴ [Aan de slag - alliantie VNG en MBO Raad | MBO Raad](#)

⁵ [Intentieverklaring inzet op BBL om jongeren die ongediplomeerd aan het werk gaan alsnog tot een startkwalificatie te brengen](#)

⁶ SEO-onderzoek (2020), [2020-98-De-impact-van-de-coronacrisis-op-de-overgang-onderwijs-arbeidsmarkt-1.pdf \(netdna-ssl.com\)](#)

⁷ CPB (2020), Macro Economische Verkenning (MEV) 2021

verstrekt aan jongeren is met 114% toegenomen in 2020 van 9.100 naar 19.500. Verder zijn 12.209 mbo-studenten in juni 2021 op zoek naar een stage of leerbaan. Daarnaast trekt een deel van de jongeren zich terug van de arbeidsmarkt; de niet-beroepsbevolking stijgt namelijk harder dan de werkloosheid. Bijna de helft deed dit vanwege 'ontmoediging' en de andere helft omdat ze (weer) begonnen met een opleiding.

Hoewel jongeren vaak goed kunnen herstellen van kortdurende werkloosheid, is het belangrijk om langdurige werkloosheid (van meer dan zes maanden) te voorkomen. Het wordt voor jongeren dan steeds moeilijker te concurreren met mensen met meer werkervaring en een nieuwe generatie afgestudeerden. Een deel zal ook ontmoedigd raken en niet langer zoeken naar werk. Zij dreigen te verdwijnen uit de statistieken en buiten beeld te raken van organisaties die hen kunnen helpen bij hun zoektocht naar werk. Langduriger werkloosheid kan jongeren tekenen (scarring) en leiden tot minder kans op werk en een lager inkomen dat tot vijf jaar later nog merkbaar is⁸. Het grootste risico op 'scarring' hebben jongeren zonder startkwalificatie, met een arbeidsbeperking of met een niet-westerse migratie-achtergrond. Het interdepartementaal beleidsonderzoek naar jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt (IBO JmAA) biedt verder inzicht in deze jongeren.

Deze jongeren zijn niet alleen tijdens de crisis kwetsbaar, maar ook in economische betere tijden. Niet alleen het opleidingsniveau, maar ook het soort arbeidsrelatie (vast/flex, deel-/voltijd) en opleidingsrichting spelen hierbij een rol. Voor de crisis was er al sprake van mismatches op de arbeidsmarkt en zagen we dat de baankansen in sommige sectoren relatief minder groot waren dan in andere⁹. De coronacrisis heeft deze verschillen verder vergroot. Tegelijkertijd zijn er de zogeheten kanssectoren en kansberoepen, zoals techniek, ICT, onderwijs, zorg en specifieke beroepen in de land- en tuinbouw, waar werkgevers al langer veel moeite hebben om vacatures te vervullen.¹⁰¹¹ De verwachting is dat de vraag naar personeel in deze kanssectoren groot blijft en dat het aantal kansberoepen zal toenemen. Dit vergroot het belang van effectieve dienstverlening, het opleiden richting kansrijke beroepen of scholing en goede studiekeuzevoorlichting. Daarbij is ook oog voor de lange termijn (waaronder de gevolgen van deeltijdwerken op economische zelfstandigheid wat bij jongeren, met name vrouwen, vaker speelt).

Onze ambitie is om de jeugdwerkloosheid tenminste terug te brengen naar het niveau van vóór de crisis: waarbij de jeugdwerkloosheid maximaal twee keer zo hoog is als het gemiddelde, en ervoor te zorgen dat jongeren die kwetsbaar zijn ondersteuning krijgen ter verbetering van hun directe en duurzame inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

Samen jongeren perspectief bieden op vervolgonderwijs of werk

Het kabinet heeft extra maatregelen getroffen om jongeren die dat nodig hebben te ondersteunen naar vervolgonderwijs of werk. Deze maatregelen zijn:

1. Centrumgemeenten van de arbeidsmarktregio hebben middelen ontvangen om de coördinatie op te pakken voor het tegengaan van jeugdwerkloosheid. A ('Governance') werkt dit onderdeel nader uit.
2. Werkloze en met werkloosheid bedreigde jongeren kunnen - afhankelijk van hun situatie - hulp krijgen van de gemeente, het UWV, of de werkgeversorganisatie of vakbond. Die hebben extra middelen gekregen uit het steun- en herstelpakket.

⁸ [CPB Coronapublicatie 'Langdurige effecten van de coronacrisis voor de arbeidsmarkt'](#)

⁹ Brede Maatschappelijke Heroverwegingen (2020), *Ongekend talent*. Commissie Regulering van werk (2020), *Eindrapport In wat voor land willen wij werken?*

¹⁰ Inspiratiekaart bij- en omscholing via het mbo voor kansrijke beroepen, [inspiratiekaart mei 2021 .pdf\(s-bb.nl\)](#)

¹¹ [UWV kansrijke beroepen dec 2020](#)

Dit gaat om jongeren uit alle opleidingsniveaus. B ('Ondersteuning werkloze en met werkloosheid bedreigde jongeren') werkt dit onderdeel nader uit.

3. Scholen en gemeenten hebben geld gekregen om specifiek schoolverlaters in een kwetsbare positie te helpen aan een goede start op de arbeidsmarkt. Dit gaat om jongeren zonder startkwalificatie en mbo'ers met een moeilijke start op de arbeidsmarkt. Voor het huidige en afgelopen schooljaar is het budget afkomstig uit het steun- en herstelpakket, voor het komend schooljaar uit het Nationaal Programma Onderwijs. C ('Ondersteuning schoolverlaters') werkt dit onderdeel nader uit.

De ondertekenende partijen ondersteunen de gezamenlijke ambities en lessons learned in deze werkagenda. Via deze werkagenda roepen de landelijke partijen hun achterban op om zich in te (blijven) zetten om de volgende ambities te bereiken:

A. Governance

Ambitie

1. De centrumgemeenten van de 35 arbeidsmarktregio's zetten zich in om te komen tot een regionale aanpak van de jeugdwerkloosheid, samen met de relevante samenwerkingspartners, waaronder tenminste de regiogemeenten, de regionale mobiliteitsteams, de initiële onderwijsinstellingen uit het praktijkonderwijs, uit het voortgezet speciaal onderwijs en uit het middelbaar beroepsonderwijs, de relevante RMC-regio's (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten en verzuim), SBB (Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven) en de sociale partners. De regionale Leerwerkloketten zijn met hun ervaring met loopbaandienstverlening aan jongeren ook een mogelijke partner, net als sociale werkbedrijven. Ook spant de centrumgemeente zich ervoor in dat hulp voor handen is wanneer een jongere ondersteuning nodig heeft bij problematiek die zich voor doet op andere leefgebieden, zoals mentaal welbevinden, schulden of wonen, om de stap naar vervolgonderwijs of werk te kunnen zetten.
2. De centrumgemeente heeft hierin de coördinerende rol. Dit kan door een regionaal coördinator aan te stellen of door dit onderdeel te maken van een bestaande functie. Dit is tevens de contactpersoon voor de landelijke partijen die de regio's ondersteunen bij hun aanpak en het bureau dat in opdracht van de ministeries van SZW en OCW onderzoek zal doen naar de uitvoering. Voor het coördineren van een regionale aanpak van de jeugdwerkloosheid zetten de centrumgemeenten het budget in dat is verstrekt via een decentralisatie-uitkering met de decembercirculaire gemeentefonds 2020.
3. Bij de regionale aanpak van jeugdwerkloosheid sluiten de relevante samenwerkingspartners zoveel mogelijk aan op bestaande samenwerkingsstructuren. De centrumgemeente waarborgt in ieder geval de samenhang tussen de aanpak jeugdwerkloosheid en de crisisdienstverlening en stemt daartoe af met de partijen uit het regionale mobiliteitsteam. Ook afstemming op het regionaal programma voortijdig schoolverlaten (vsv) in de aanpalende RMC-regio's ligt voor de hand.
4. De centrumgemeenten stellen de jongere centraal bij hun aanpak, zodat deze aansluit op hun wensen en behoeften. Daartoe betrekken zij onder meer (vertegenwoordigers van) (kwetsbare) jongeren.
5. De partijen in de Aanpak Jeugdwerkloosheid spannen zich ervoor in dat zijzelf, hun samenwerkingspartners in de regio en de aan hen gelieerde organisaties daar waar mogelijk ook stages, leerbanen, traineeships en banen aanbieden voor jongeren.
6. De ministeries van SZW en OCW voeren op reguliere basis (bestuurlijk) overleg over de voortgang van de Aanpak Jeugdwerkloosheid en de aanpalende beleidsdossiers, ook met de jongerenvakbonden.

Ondersteuning

7. De Programmaraad Regionale Arbeidsmarkt (bestaande uit VNG, UWV, Divosa en Cedris) ondersteunt de regionaal coördinatoren in hun rol door in intervisiebijeenkomsten kennis en ervaringen uit te wisselen, door

praktijkvoorbeelden te maken en te delen, door een handreiking te ontwikkelen met alle processtappen bij het begeleiden van jongeren bij de overgang (van school) naar werk en daarbij te verwijzen naar beschikbare ondersteunende producten en door bovenregionale bijeenkomsten te organiseren waar alle relevante samenwerkingspartners bijeen komen. Bij deze activiteiten zal de Programmaraad samenwerken met de andere partners en gebruik maken van de lessen uit eerdere pilots en reeds gepubliceerde ondersteunende documenten.

8. De jongerenbonden kunnen de gemeenten ondersteunen bij het realiseren van de ambitie zoals geformuleerd bij punt 4. Zo kunnen CNV Jongeren, FNV Young and United en VCP Young Professionals hun expertise inzetten in het bereiken en enthousiasmeren van jongeren. CNV Jongeren heeft een projectenbureau dat veel ervaring heeft met het ontwikkelen en het uitvoeren van projecten die lokale gemeenten en organisaties kunnen ondersteunen. Vanuit VCP Young kunnen gemeenten ondersteuning krijgen van de Stichting Studeren en Werken Op Maat (SWOM) om beleid te laten aansluiten bij jongeren met een beperking om de drempels tot arbeidsparticipatie van jongeren te verlagen. De jongerenbonden verkennen samen met de ministeries of aanvullende activiteiten wenselijk zijn om de jongere centraal te stellen bij de aanpak van jeugdwerkloosheid. Ook houden de jongerenbonden een vinger aan de pols en adresseren geconstateerde knelpunten op regionaal en landelijk niveau.

Monitoring

9. Alle partijen houden goed in de gaten hoe de regionale aanpak van de jeugdwerkloosheid verloopt en of er knelpunten zijn die aandacht nodig hebben. Zijn die er, dan maken partijen zoveel mogelijk gebruik van bestaande overlegstructuren om te komen tot oplossingen.
10. Via de jaarlijkse Labour Market Policy monitor, de Youth Guarantee monitor en andere relevante data en onderzoeken volgen we de ontwikkelingen in de uitstroom naar vervolgonderwijs of werk.

B. Ondersteuning werkloze en met werkloosheid bedreigde jongeren

Ambitie

11. De partijen uit het regionale mobiliteitsteam zetten de middelen voor aanvullende crisisdienstverlening ook in voor jongeren.¹² Het kan jongeren betreffen van alle opleidingsniveaus. Snelle inzet van aanvullende crisisdienstverlening kan onder andere van meerwaarde zijn voor jongeren die weinig werkervaring hebben en werkloos (dreigen te) worden. Zij hebben weinig of geen WW-rechten, waardoor de reguliere ondersteuning die UWV kan bieden naar nieuw werk beperkt is. Een groot deel van de WW-uitkeringen eindigt vanwege het bereiken van de maximale duur, waarna het de vraag is of die jongeren dan terecht komen bij de gemeente voor ondersteuning bij inkomen en/of werkhervatting.
12. De partijen uit het regionale mobiliteitsteam zetten scholing via praktijkleren in het mbo ook in voor jongeren¹³. Zij werken hiertoe ook samen met de relevante onderwijsinstellingen uit het pro, het vso en het mbo, de relevante RMC's en SBB voor de benodigde leerbanen. Op deze manier worden de middelen ook ingezet ter verbetering van de directe en duurzame inzetbaarheid op de arbeidsmarkt van schoolverlaters zonder startkwalificatie en mbo-gediplomeerden van wie de baankansen aanzienlijk zijn afgenomen. Ook sectorale middelen, zoals de O&O-fondsen, kunnen hiervoor worden benut.

¹² Doel van de regionale mobiliteitsteams is om mensen die ontslagen zijn als gevolg van corona of hun baan dreigen te verliezen naar (ander) werk te begeleiden. De aanvullende crisisdienstverlening is bestemd voor de mensen die meer ondersteuning nodig hebben bij de zoektocht naar werk. Zie de eerder afgesloten: [Intentieverklaring crisisdienstverlening door regionale mobiliteitsteams | Convenant | Rijksoverheid.nl](#)

¹³ Praktijkleren in het mbo is een combinatie van werken en het doen van een (deel van een) mbo-opleiding, wat kan leiden tot een praktijkverklaring, certificaat of diploma.

13. De departementen kijken samen met de Vereniging Hogescholen (VH) en de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU) of ze tot een gezamenlijke informatievoorziening kunnen komen om (aankomend) gediplomeerden en alumni waar nodig te wijzen op de mogelijkheden voor ondersteuning naar werk door het regionale mobiliteitsteam. NB: Zie onderdeel C voor ondersteuning van schoolverlaters uit het pro, vso en mbo.
14. Gemeenten zetten zich in om de extra middelen voor reguliere gemeentelijke dienstverlening ook te benutten om jongeren in de bijstand een aanbod te doen voor een baan of leerbaan met perspectief.¹⁴
15. Gemeenten zetten zich in om jongeren zonder startkwalificatie die in de crisis buiten beeld zijn geraakt (niet op school, niet aan het werk, geen uitkering), weer in beeld te krijgen en te ondersteunen terug naar school of een (leer)baan.
16. De samenwerkende partners zorgen ervoor dat er voldoende aandacht is voor goede ondersteuning en begeleiding op de werkplek om uitval uit werk te voorkomen.

Ondersteuning

17. Om de geformuleerde ambitie bij punt 11 en 12 te realiseren kunnen de regionale mobiliteitsteams ondersteuning krijgen van de landelijke partijen, zoals de Programmaraad Regionale Arbeidsmarkt, de Sectorraad Praktijkonderwijs, de Sectorraad Gespecialiseerd Onderwijs, de MBO Raad, NRTO, Ingrado, SBB, VH, VSNU, sociale partners en de ministeries van SZW en OCW.
18. Om de geformuleerde ambitie bij punt 15 rond jongeren buiten beeld te realiseren kunnen gemeenten ondersteuning krijgen van het ministerie van SZW, het Inlichtingenbureau en Ingrado.

Monitoring

19. Via de 'monitor crisisdienstverlening regionale mobiliteitsteams', de werkgroep en stuurgroep mobiliteit en de werkgroep en stuurgroep praktijkleren in het mbo volgen we in hoeverre de middelen ook ten goede komen aan jongeren en of verdere ondersteuning wenselijk is.
20. Via de jaarlijkse Labour Market Policy monitor en de Youth Guarantee monitor volgen we de ontwikkelingen in de uitstroom naar werk, scholing of een leerwerkplek in relatie tot de geformuleerde ambitie bij punt 14.
21. Als uit de monitoring blijkt dat de geboden ondersteuning aan jongeren onvoldoende is, wordt er bezien wat er aan aanvullende maatregelen voor jongeren getroffen kan worden mede in het licht van de dan geldende arbeidsmarktsituatie.

C. Ondersteuning schoolverlaters

Ambitie

22. We zetten specifiek in op de ondersteuning van schoolverlaters in een kwetsbare positie: jongeren zonder startkwalificatie en mbo'ers, die moeilijk aan het werk kunnen komen. Voor hen willen we een integrale en sluitende aanpak realiseren. Dit vraagt aanpassing van rollen en een nauwere samenwerking tussen scholen en gemeenten (RMC en Werk & Inkomen), die al start in het laatste studiejaar en eindigt als de jongere blijvend aan het werk is. Onderwijsinstellingen uit het pro, het vso en het mbo en gemeenten nemen drie maatregelen om te komen tot deze integrale en sluitende aanpak in de overgang van school naar vervolgonderwijs of werk.
 - 1) Tijdens school: Scholen begeleiden laatstejaars pro- en vso-leerlingen en mbo-studenten, die naar verwachting een moeilijke start op de arbeidsmarkt kennen, bij verder doorleren of het maken van de overstap naar werk. Zij betrekken in een vroegtijdig stadium gemeenten om samen in kaart te brengen welke ondersteuning gewenst is om werk te vinden of te houden als de stage of

¹⁴ Waarbij de werkgever voor het bieden van een leerbaan ook subsidie kan krijgen uit de middelen uit het steun- en herstelpakket voor scholing via praktijkleren in het mbo via een nieuwe subsidieregeling van het ministerie van SZW.

- leerbaan omgezet kan worden in een baan. RMC's begeleiden voortijdig schoolverlaters in samenwerking met scholen en gemeenten terug naar onderwijs dan wel werk.
- 2) Van school: Gemeenten ondersteunen jongeren die (voortijdig) het onderwijs verlaten naar werk, eventueel in combinatie met bij- of omscholing, als dat hun directe of duurzame inzetbaarheid ten goede komt.
 - 3) Nazorg: Gemeenten en scholen verzorgen samen de nazorg. Zij gaan na bij (voortijdig) schoolverlaters of er sprake is van (dreigende) uitval uit werk, zodat de (voortijdig) schoolverlaters naar de juiste instantie doorverwezen kunnen worden voor ondersteuning terug naar school of werk.¹⁵
23. De Sectorraden Praktijkonderwijs en Gespecialiseerd Onderwijs en de pro- en vso-scholen maken zich sterk voor betere samenwerking, uitwisseling van kennis en communicatie met de centrumgemeente en partijen in de regio. De Raden willen bevorderen dat in elke arbeidsmarktregio een netwerkcoördinator vso/pro samenwerkt met de coördinerende centrumgemeente en dat zij daarbij andere benodigde partners, zoals SBB, WSP en mbo-instellingen, betrekken om samen te komen tot een permanent lerend netwerk.
 24. Partijen verbinden de maatregelen voor schoolverlaters in een kwetsbare positie met de inzet van het regionale mobiliteitsteam, met name in verband met bij- en omscholing via praktijkleren in het mbo.
 25. Naast deze drie maatregelen is het belangrijk dat er voldoende (kansrijke) stages en leerbanen zijn voor jongeren om hun opleiding te kunnen doen en afronden, om door te leren of om werken te combineren met bij- of omscholing. Voldoende banen zijn nodig als werk de vervolgstap is en de stage of leerbaan niet omgezet kan worden in een baan.
 - Mbo-scholen worden voor het werven van stageplaatsen en (leer)banen, daar waar tekorten zijn, ondersteund door SBB vanuit de wettelijke taak en het Actieplan stages en leerbanen. Hierbij zetten mbo-scholen en SBB ook in op afstemming en samenwerking met gemeenten en met werkgevers(netwerken) en het werkgeversservicepunt.
 - Pro- en vso-scholen zoeken in afstemming met gemeenten de samenwerking met werkgevers(netwerken), het werkgeversservicepunt en SBB voor het vergroten van het aantal stages en (leer)banen, daar waar stage- en leerbaan tekorten zijn. Hierbij gelden de afspraken van het Actieplan stages en leerbanen.
 26. Uit onderzoek¹⁶ blijkt dat bepaalde groepen jongeren kwetsbaarder zijn dan andere groepen, bijvoorbeeld jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond of jongeren met een beperking. Ook blijkt dat vrouwen aan de start vaker in deeltijdbanen werken, waardoor vrouwen hun hele arbeidsleven een lagere kans op financiële onafhankelijkheid hebben. Partijen willen dat iedereen mee kan doen in de maatschappij, ongeacht achtergrond, opleidingsniveau, gender, beperking, achtergrond of geaardheid. Partijen zetten zich daarom in om gelijke kansen te bevorderen en elke vorm van discriminatie tegen te gaan.
 27. De partijen betrokken bij de Aanpak Jeugdwerkloosheid maken gebruik van inzichten uit onderzoek, bestaande handreikingen en de uitvoeringspraktijk, zie onderdeel D.

¹⁵ Voor het voortgezet speciaal onderwijs stelt de wet een (passieve) adviesplicht. De school moet oud-leerlingen en hun ouders die daarom vragen tot twee jaar na het verlaten van de school adviseren over het volgen van aansluitend vervolgonderwijs, het uitoefenen van een functie op de arbeidsmarkt of het functioneren in een vorm van dagbesteding. Voor het praktijkonderwijs is geen verplichting in de regelgeving opgenomen om nadat de leerling het onderwijs heeft verlaten, nazorg te bieden. In de leidraad van de Inspectie OCW staat dat het praktijkonderwijs dient te voorzien in enige vorm van nazorg na het verlaten van de school, zoals ambulante begeleiding of jobcoaching. Het maken van afspraken met de gemeentelijke instanties ligt in dit verband voor de hand. De [subsidieregeling extra begeleiding en nazorg mbo](#) biedt voor het mbo, voor de duur van deze regeling, de juridische basis waarop nazorg kan worden verzorgd.

¹⁶ Zie bijvoorbeeld SEO (2020): *De impact van de coronacrisis op de overgang onderwijs-arbeidsmarkt*. Of SCP (2018): *Werken aan de start. Jonge vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt*.

Ondersteuning

28. Scholen en gemeenten worden bij de uitvoering van de drie maatregelen bij punt 22 ondersteund door de Programmaraad Regionale Arbeidsmarkt, VNG, Divosa, Ingrado, MBO Raad, de Sectorraden Praktijkonderwijs en Gespecialiseerd Onderwijs en SBB.
29. Voor het realiseren van de ambitie zoals geformuleerd bij punt 26 kunnen partijen ondersteuning krijgen vanuit het kennispunt Gelijke Kansen, Diversiteit en Inclusie (GKDI), onderdeel van de MBO Raad. Daarnaast heeft SBB een meldpunt stagediscriminatie waar discriminatie gemeld kan worden en vervolgens onderzocht wordt. Ook ondersteunt het Expertisepunt loopbaanoriëntatie en –begeleiding (LOB) vo-, mbo-, en hbo-scholen bij het versterken van de loopbaanoriëntatie en – (studie)begeleiding van jongeren en heeft daarbij oog voor kansgelijkheid.
30. SZW voert verkennend onderzoek uit naar de samenwerking tussen de pro- en vso-scholen en werkgevers om inzicht te verkrijgen in interventies en factoren die kunnen bijdragen aan (nog) betere samenwerking tussen scholen met werkgevers voor stages en toeleiding naar werk. Partijen kunnen deze inzichten benutten bij de uitvoering van punt 25.

Monitoring

31. De ministeries van SZW en OCW zetten in afstemming met de ondersteunende partijen een praktijkgericht onderzoek op naar de uitvoering van de maatregelen voor schoolverlaters in een kwetsbare positie.

D. Lessons learned voor scholen en gemeenten ter ondersteuning van schoolverlaters

Dit is niet de eerste keer dat partijen aan de slag gaan met de Aanpak Jeugdwerkloosheid en de ondersteuning van schoolverlaters in een kwetsbare positie. Daarom benutten we deze eerdere ervaringen en maken we gebruik van inzichten uit onderzoek, bestaande handreikingen en de uitvoeringspraktijk¹⁷. De lessons learned zijn geordend naar de drie onder punt 22 genoemde maatregelen. Deze maatregelen richten zich op jongeren zonder startkwalificatie en mbo'ers met een moeilijke start op de arbeidsmarkt, zoals jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond. Bij jongeren zonder startkwalificatie gaat het om jongeren uit het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, gediplomeerden uit de entree-opleiding en voortijdig schoolverlaters. De genoemde lessons learned vormen geen uitputtende lijst.

Gezamenlijke visie

Het begint bij de regionale samenwerking. Uit de praktijk blijkt dat een gezamenlijke visie op het ondersteunen van kwetsbare jongeren naar vervolgonderwijs en werk behulpzaam is. Wat is de stip op de horizon? Hierbij wordt een gezamenlijke visie verbonden aan organisatieplannen zoals het regionale plan van aanpak jeugdwerkloosheid, het vsv-plan, de kwaliteitsagenda mbo of het regionale mobiliteitsteam.

1. Lessons learned bij 'begeleiding in het laatste schooljaar'

- I. Laat de kansen op de arbeidsmarkt evenals de ambities en leermogelijkheden van jongeren zelf leidend zijn voor het kiezen van een stage en vervolgopleiding. Wanneer een jongere een opleiding volgt die onvoldoende kans biedt op werk, zoek dan als school samen met de leerling of student naar mogelijkheden voor het ombuigen van de opleidingskeuze naar een kansrijke sector, of post-initiële om- of bijscholing naar een sector of branche met duurzaam arbeidsmarktperspectief. Trek hierin als school nauw op met SBB die stageplekken en leerbanen werft en bouw samen een werkgeversnetwerk op.

¹⁷ Zie bijvoorbeeld de documenten: Ingrado (2021): *MBO-Routekaart voor een naadloze overgang van onderwijs naar werk*; KBA (2021), *Evaluatie pilots soepele overgang naar werk*; SBB (2020), *Samen werk maken van Arbeidsmarkttroute Entree*.

- II. Begin al vroeg in het laatste jaar met het vinden van werk als blijkt dat uitstroom naar de arbeidsmarkt de meest passende vervolgroute is. Inspanningen van onderwijs, bedrijfsleven en gemeenten moeten vanaf dat moment, naast de focus op diplomering, gericht zijn op het vinden van een werkplek met toekomstperspectief werkplek. De keuze voor een stageplek of leerbaan speelt hierbij een belangrijke rol.
- III. Werk met gezamenlijke afspraken en vaste contactpersonen bij de betrokken organisaties (bijvoorbeeld een 'uitstroomcoördinator').
- IV. Zet het doel van een leerling of student centraal en bekijk samen welke stappen nodig zijn om dit doel te behalen. Eigenaarschap, regie en vertrouwen in het eigen kunnen van de leerling of student zijn cruciaal. Help als school de jongere daarbij door een veilig klimaat te bieden om te oefenen met de ontwikkeling van loopbaancompetenties. Ook is het van belang dat jongeren geïnformeerd worden over arbeidsmarktontwikkelingen en -perspectieven, zodat zij een weloverwogen keuze kunnen maken.
- V. Overweeg de meerwaarde van een individueel plan. In het individueel plan leggen alle betrokken partijen het uitstroomdoel vast en ieders bijdrage daaraan; van de school, het bedrijfsleven, de gemeente, de jongere/ouders en eventuele derden. Zo'n plan brengt helderheid en draagt bij aan samenwerking en korte lijnen tussen de betrokken partijen.
- VI. De stage is een sleutelmoment in de overgang van opleiding naar werk. Een stage biedt belangrijke inzichten in benodigde werknemersvaardigheden en kan het vooruitzicht bieden op een betaalde baan. De stagebegeleiding van de school en het leerbedrijf is een belangrijk onderdeel van de opleiding en dient tevens gericht te zijn op de kansen op werk. SBB kan ondersteunen bij het vinden van kansrijke stages en leerbanen en het erkennen van leerbedrijven. De school zorgt voor voldoende en goede stagebegeleiders met aandacht voor de student en het bedrijf. Voor schoolverlaters met een moeilijke start op de arbeidsmarkt is betrokkenheid van de gemeente tijdig nodig om de mogelijkheden te verkennen van het overgaan van de stage of leerbaan in een betaalde baan en de daarbij gewenste ondersteuning, zoals de inzet van een jobcoach.

2. Lessons learned bij 'ondersteuning naar werk'

- I. Laat jongeren vroegtijdig kennismaken met werkgevers. Organiseer als scholen, samen met gemeente(n) en/of werkgeversservicepunt (eventueel al tijdens het laatste schooljaar) oriënterende bedrijfsbezoeken of proefstages. Dit compenseert een relatief 'kaal' cv met weinig of minder relevante werkervaring.
- II. Benut de mbo-verklaring om in beeld te brengen welke resultaten een (oud-)vsv-er wél heeft behaald. De mbo-verklaring kan zo bijdragen aan het vinden van werk en/of terugkeer naar school. Vanaf augustus 2021 ontvangen studenten tot 23 jaar die het mbo zonder startkwalificatie verlaten een mbo-verklaring. Scholen kunnen, op vrijwillige basis, een mbo-verklaring verstrekken aan een jongere die al voor 1 augustus 2021 de school heeft verlaten zonder diploma. Dit op verzoek van de ex-student. RMC-consulenten en de gemeentelijke dienst Werk & Inkomen kunnen op deze mogelijkheid wijzen.
- III. Zorg voor passende begeleiding voor de jongere. Zowel werkgevers als scholen geven aan behoefte te hebben aan een zo eenduidig mogelijk overzicht van het ondersteuningsaanbod vanuit UWV en gemeente. Wat dit betreft zijn er reeds meerdere beleidsmaatregelen genomen of in voorbereiding. Met de wijziging van het Besluit SUWI per 1 januari 2021 bieden alle arbeidsmarktregio's één helder aanspreekpunt (met de naam werkgeversservicepunt) aan voor werkgevers, waarin UWV en gemeenten samenwerken voor de matching van de brede doelgroep werkzoekenden. De gemeenten in de arbeidsmarktregio's en het UWV stellen jaarlijks een uitvoeringsplan op om daarin te beschrijven op welke wijze de werkgeverdienstverlening is georganiseerd. In dit gezamenlijke regionale uitvoeringsplan beschrijven gemeenten en UWV ook hoe zij bij de werkgeversdienstverlening aansluiten op hun werkzoekendendienstverlening en op scholing. Ook geven zij aan op welke wijze zij de profielen van hun werkzoekenden

en vacatures op het regionaal werkgeversservicepunt (WSP) beschikbaar stellen. De 35 centrumgemeenten voeren de regie op de regionale samenwerking. Verder biedt het WSP in elke arbeidsmarktregio hetzelfde basispakket aan diensten, zodat werkgevers in elke arbeidsmarktregio weten wat zij kunnen verwachten. Voorts bevat het wetsvoorstel tot wijziging van de Participatiewet (uitvoeren Breed Offensief, Kamerstukken II 2019/20, 35 394) een breed pakket aan maatregelen om de arbeidsdeelname van mensen met een arbeidsbeperking te bevorderen. Een van de voorstellen is om extra waarborgen te bieden voor ondersteuning op maat. Het wetsvoorstel bepaalt dat gemeenten in een (model)verordening aangeven welk gevarieerd aanbod voor ondersteuning beschikbaar is. Het wetsvoorstel streeft daarbij een goede balans na tussen het uitgangspunt van meer eenduidigheid en harmonisering van het aanbod van ondersteunende instrumenten en het uitgangspunt van individueel maatwerk.

3. Lessons learned bij 'nazorg'¹⁸

- I. Nazorg start al op school. Door al in het laatste jaar van de opleiding te starten met de begeleiding van jongeren wordt het makkelijker om hen na diplomering in beeld te houden en eventueel verdere ondersteuning te bieden. Met een goede relatie op school als vertrekpunt zijn jongeren meer geneigd om na diplomering in contact te blijven.
- II. Neem als school en gemeente gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor het bieden van nazorg. Vaak zijn meerdere, aansluitende interventies nodig.

¹⁸ Zie voetnoot 14.

Aldus overeengekomen en ondertekend op 6 juli 2021.

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)

(dhr. W. Koolmees, minister)

Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)

(mw. I.K. Van Engelshoven, minister)

Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media (BVOM)

(dhr. A. Slob, minister)

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

(dhr. L.K. Geluk, algemeen directeur)

Divosa

(mw. O.A.A. Bartelds, directeur)

Cedris

(dhr. M.J. Cohen, voorzitter)

UWV

(dhr. G.B.F. van Weelden, lid Raad van Bestuur)

VNO-NCW

(mw. I.D. Thijssen, voorzitter)

MKB-Nederland

(dhr. J. Vonhof, voorzitter)

LTO Nederland

(dhr. J. van der Tak, voorzitter)

CNV

(dhr. J.P. Daems, bestuurslid CNV Vakcentrale)

VCP

(dhr. A.P.C.M. van Holstein, voorzitter)

FNV

(dhr. T. Elzinga, voorzitter)

CNV Jongeren

(mw. J.E. Feitsma, voorzitter)

VCP Young Professionals

(dhr. R. Meijerink, voorzitter)

FNV Young and United

(dhr. M.J. Jongman, vice-voorzitter)

Ingrado

(mw. C. Rozemond, directeur-bestuurder)

Sectorraad Praktijkonderwijs

(mw. N. Teeuwen, voorzitter)

Sectorraad Gespecialiseerd Onderwijs

(dhr. W. Ludeke, bestuurslid)

MBO Raad

(dhr. A. Tekin, voorzitter)

Nederlandse Raad voor Training en opleiding (NRTO)

(mw. R van 't Klooster, directeur)

Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB)

(mw. J.C.W. Vlug, directievoorzitter)

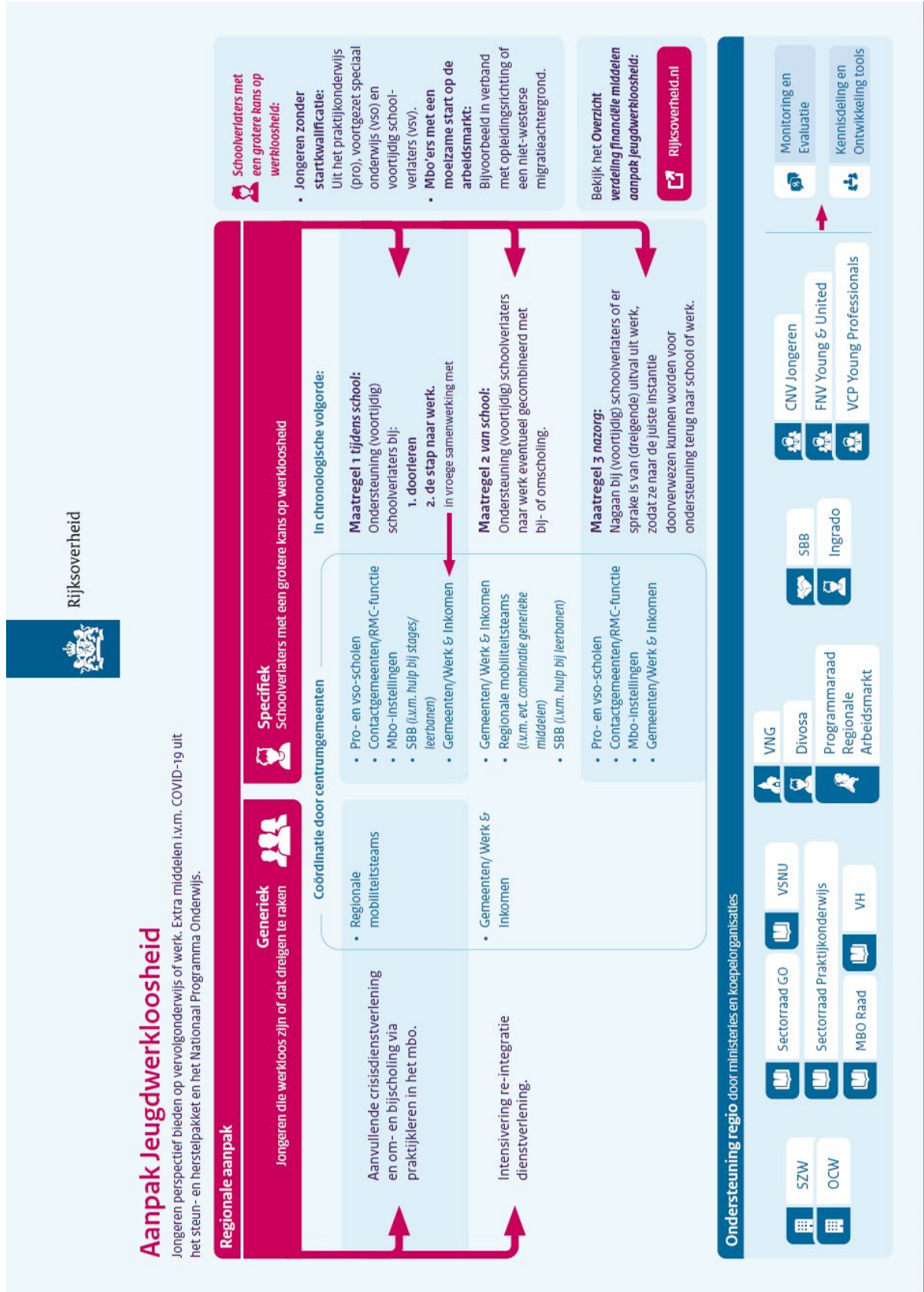
Vereniging Hogescholen (VH)

(dhr. M.H.J. Limmen, voorzitter)

Vereniging van Universiteiten (VSNU)

(dhr. P. Duisenberg, voorzitter)

Bijlage: Infographic Aanpak Jeugdwerkloosheid

* De verdeling van de middelen in het kader van de Aanpak Jeugdwerkloosheid is [hier](#) te vinden.